

PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA

**POWIATOWA STACJA
SANITARNO - EPIDEMIOLOGICZNA
W PIŁE**

**INFORMACJA
O STANIE PORZĄDKU I BEZPIECZEŃSTWA
PUBLICZNEGO
NA TERENIE MIASTA PIŁY
W 2015 ROKU**

**PIŁA
CZERWIEC, 2016 ROK**

Spis treści

Wstęp.....	3
I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	6
II. Jakość wody przeznaczonej do spożycia	12
III. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk	13
IV. Stan sanitarny podmiotów leczniczych.....	23
V. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku	28
VI. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy.....	43
VII. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych..	50
VIII. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	55
IX. Oddział Laboratoryjny.....	58
X. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.....	60
Zakończenie	78

WSTĘP

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile przedstawia informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego miasta Piły za 2015 rok oraz efekty monitoringu i realizowanych zadań w zakresie zdrowia publicznego. Obszarem działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile jest powiat pilski, w skład którego wchodzi jedna gmina miejska (Piła), 4 gminy miejsko-wiejskie (Łobżenica, Ujście, Wyrzysk, Wysoka) oraz 4 gminy wiejskie (Białośliwie, Kaczory, Miasteczko Krajeńskie, Szydłowo).

Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2015 roku było promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałanie powstawaniu chorób i zaburzeń zdrowia, w tym chorób zakaźnych, niezakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego z zakresu zdrowia publicznego oraz prowadzenie działalności przeciwepidemicznej.

Powyższy cel realizowany był przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile w oparciu o ustawę z dnia 14 marca 1985r o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2015r., poz.1412) oraz inne akty prawne normujące kompetencje Inspekcji Sanitarnej. Działania z zakresu zdrowia publicznego realizowano na terenie powiatu pilskiego przez 40 pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile zatrudnionych w Oddziale Nadzoru Epidemiologii, Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku, Higieny Dzieci i Młodzieży, Higieny Komunalnej, Higieny Pracy, Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia; 2 pracowników na stanowisku Radcy Prawnego; 20 pracowników w Oddziale Ekonomicznym i Administracyjnym oraz 24 w Oddziale Laboratoryjnym, w skład którego wchodzi: Laboratorium Badania Wody i Gleby; Laboratorium Mikrobiologii i Parazytologii. Zatrudnienie ogółem – 86 pracowników (stan na dzień 31.12.2015r.). Łączna liczba obiektów na terenie powiatu pilskiego będących pod nadzorem – 2758, w tym –1759 na terenie miasta Piły, co stanowi 57 % obiektów będących pod nadzorem w powiecie pilskim.

Nadzorowane obiekty kontrolowane były zgodnie z wymogami zawartymi w obowiązujących procedurach i instrukcjach systemu zarządzania jakością w oparciu o tworzony corocznie na podstawie Wytycznych Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego „Plan zasadniczych przedsięwzięć”, w którym określony jest cel, główne kierunki działania

i zasadnicze zamierzenia przyjęte do realizacji na dany rok dla poszczególnych komórek organizacyjnych, harmonogram nadzoru nad obiektami oraz planem pobierania próbek.

Działania podejmowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Pile w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zapewniały bezpieczeństwo sanitarne miasta Piły i były prowadzone w bardzo szerokim zakresie. Niezależnie od realizowanych działań planowanych przeprowadzano kontrole ponadplanowe, wynikające między innymi z:

- wytycznych i poleceń Głównego Inspektora Sanitarnego/ Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego,
- prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego postępowania w związku z koniecznością podjęcia różnego rodzaju interwencji, w tym skarg i odwołań.

Prowadzono bieżącą działalność przeciwepidemiczną, aktywnie działano w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa żywności. Kontynuowano nadzór nad czynnym uodpornieniem populacji w ramach obowiązkowych szczepień ochronnych, w szczególności nad warunkami przechowywania, przyjmowania, wydawania oraz transportu preparatów szczepionkowych.

W ramach prowadzonej działalności oświatowo-zdrowotnej i w zakresie promocji zdrowia realizowano liczne programy edukacyjne. Edukacja zdrowotna kierowana była do ogółu społeczeństwa i wszystkich grup wiekowych. Inicjowano, koordynowano i przeprowadzano działania, dotyczące następujących zagadnień: profilaktyka nikotynowa, profilaktyka HIV/AIDS i chorób zakaźnych, profilaktyka nadwagi i otyłości, profilaktyka chorób nowotworowych i chorób układu krążenia. Promowano zasady zdrowego stylu życia, aktywność fizyczną i racjonalne odżywianie.

W działalności laboratoryjnej, jak i kontrolnej doskonalono wdrożone systemy zarządzania jakością zgodnie z normami PN-EN ISO/IEC 17025:2005 i PN – EN ISO/IEC 17020:2012. Gwarantują one uzyskanie wiarygodnych wyników badań i kontroli, jak również skuteczną realizację zaplanowanych celów/przedsięwzięć w obszarze ochrony zdrowia ludzkiego.

Laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile posiada certyfikat akredytacji nr AB 616 Polskiego Centrum Akredytacji od 2005 roku. Gwarancją wysokich kompetencji technicznych do wykonywania badań są pozytywne wyniki udziału w krajowych i międzynarodowych badaniach biegłości.

Laboratorium Badania Wody i Gleby wykonywało badania próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody z basenów kąpielowych, kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpieli oraz pomiary stężenia pyłu przemysłowego, natężenia hałasu, drgań miejscowych i oświetlenia na stanowiskach pracy.

Laboratorium Mikrobiologii i Parazytologii wykonywało badania sanitarno-epidemiologiczne w kierunku obecności pałeczek Salmonella, Shigella w materiale ludzkim. Badanie te prowadzone były u: ozdowieńców po przebytej salmonellozie, nosicieli pałeczek Salmonella i Shigella oraz

uczniów i studentów szkół wyższych kształcących się w kierunku zawodów, gdzie przepisy prawa nakazują wykonanie takich badań.

Działalność kontrolno-represyjną Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile na terenie miasta Piły w latach 2014 i 2015 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Działalność kontrolno- represyjna na terenie miasta Piły w latach 2014 i 2015 roku

L.p.	Działalność kontrolno-represyjna	2014 rok	2015 rok
1.	Obiekty pod nadzorem sanitarnym PPIS w Pile (stan na 31.12)	1768	1759
2.	Liczba przeprowadzonych kontroli i wizytacji	2431	2491
3.	Liczba decyzji administracyjnych	658	598
4.	Liczba postanowień	91	93
5.	Liczba opinii sanitarnych	110	130
6.	Liczba skarg i interwencji	32	37
7.	Liczba mandatów / kwotę	100//17.350,-zł.	84//13.300,-
8.	Liczba pobranych próbek, w tym:	404	468
	wody	178	217
	produktów spożywczych	214	239
	kosmetyków i przedmiotów użytku	12	12
9.	Liczba wykonanych badań laboratoryjnych, w tym :	1148	884
	wody	296	273
	kału w kierunku obecności pałeczek Salmonella i Shigella	852	611
10.	Liczba zatrzymanych produktów podejrzanych, że są środkami zastępczymi	174	180
11.	Liczba pobranych prób produktów podejrzanych, że są środkami zastępczymi	14	20

Przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile dokonali w 2015 roku szereg działań zarówno w zakresie promocji zdrowia, jak i w zapobiegawczym oraz bieżącym nadzorze sanitarnym, w tym często nieplanowanych. Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Piły jest ich podsumowaniem; oparta jest na wynikach kontroli obiektów i wynikach badań laboratoryjnych dokonanych przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Pile oraz wskazuje jednocześnie kierunki dalszych skutecznych działań w celu utrzymania na dotychczasowym, dobrym poziomie stanu sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej miasta Piły.

I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHORÓB ZAKAŹNYCH

W 2015r. wśród mieszkańców miasta Piły zarejestrowano 649 zakażeń i chorób zakaźnych oraz 128 przypadków pokąsań przez zwierzęta (2014r.- 557 zakażeń i chorób zakaźnych i 116 pokąsań). Sekcja Epidemiologii na terenie miasta przeprowadziła 521 wywiadów epidemiologicznych i 142 kontrole podmiotów leczniczych (2014r.- 648 wywiadów i 144 kontrole). Ponadto prowadziła dystrybucję szczepionek dla podmiotów leczniczych, nadzór nad wykonawstwem szczepień ochronnych oraz nad zakażeniami szpitalnymi i drobnoustrojami alarmowymi.

Analizę sytuacji epidemiologicznej przeprowadzono w oparciu o zgłoszone i zarejestrowane zakażenia i choroby zakaźne, zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2013r., poz. 947). Liczbę zachorowań i współczynnik zapadalności (na 100 tys. mieszkańców) dla poszczególnych chorób zakaźnych w 2015 r. w porównaniu z rokiem 2014 r. na terenie miasta Piła oraz z podziałem na miasto Piła oraz powiat pільski w 2015r. przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 2. Liczba zachorowań i współczynniki zapadalności dla poszczególnych chorób zakaźnych w latach 2014-2015 na terenie miasta Piły

Jednostka chorobowa		2014r.		2015r.	
		Liczba zachorowań	zapadalność *	Liczba zachorowań	zapadalność *
Salmonellozy		9	12,1	15	20,1
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez Clostridium Difficile		7	9,4	4	5,4
Wirusowe zakażenia jelitowe	wywołane przez rotawirusy	28	37,5	43	57,6
	wywołane przez norowirusy	0	-	1	1,3
	inne określone wirusy	5	6,7	3	4,0
	inne nie określone	16	21,4	23	30,8
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu		40	53,6	15	20,1
Lamblioza (giardioza)		3	4,0	3	4,0
Krzusiec		2	2,7	13	17,4
Płonica (szkarlatyna)		26	34,8	39	52,3
Inwazyjna Choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes Przebiegająca pod postacią róży		4	5,4	5	6,7
Borelioza z Lyme		14	18,8	16	21,4
Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień		22	29,5	11	14,7
Ospa wietrzna		312	418,2	422	565,6
WZW typu B - przewlekłe		15	20,1	13	17,4
WZW typu C		19	25,5	9	12,1
Świnka (nagminne zapalenie przyusznicy)		2	2,7	1	1,3
Wirusowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych		5	6,7	8	10,7
Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone		1	1,3	1	1,3
Gruźlica		5	6,7	4	5,4

* współczynnik zapadalności liczony na 100 tys. mieszkańców

Tabela 3. Liczba zachorowań i współczynniki zapadalności dla poszczególnych chorób zakaźnych z podziałem na miasto Piła oraz powiat pilski w 2015r.

Jednostka chorobowa		Miasto Piła 2015r.		Powiat pilski 2015r.	
		Liczba zachorowań	zapadalność *	Liczba zachorowań	zapadalność *
Salmonellozy	Ogółem	15	20,1	19	13,8
	posocznica	-	-	1	0,7
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez C. Difficile	4	5,4	7	5,1
	wywołane przez Campylobacter	-	-	1	0,7
Wirusowe zakażenia jelitowe	wywołane przez rotawirusy	43	57,6	100	72,5
	wywołane przez norowirusy	1	1,3	1	0,7
	inne określone wirusy	3	4,0	8	5,8
	inne nie określone	23	30,8	38	27,6
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu		15	20,1	21	15,2
Lamblioza (giardioza)		3	4,0	5	3,6
Krzusiec		13	17,4	20	14,5
Płonica (szkarlatyna)		39	52,3	48	34,8
Inwazyjna Choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes	róża	5	6,7	13	9,4
	zespół wstrząsu septycznego	-	-	1	0,7
Borelioza z Lyme		16	21,4	24	17,4
Styczność i narażenie na wściekliznę/ potrzeba szczepień		11	14,7	24	17,4
Ospa wietrzna		422	565,6	704	510,7
WZW typu B - przewlekłe		13	17,4	28	20,3
WZW typu C		9	12,1	16	11,6
Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)		1	1,3	1	0,7
Wirusowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych		8	10,7	9	6,5
Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone		1	1,3	3	2,2
Grypa		-	-	1	0,7
Kiła		-	-	1	0,7
Nowo wykryte zakażenie HIV		-	-	1	0,7
Gruźlica		4	5,4	7	5,1

* współczynnik zapadalności liczony na 100 tys. mieszkańców

I.1. Choroby szerzące się drogą pokarmową

W roku 2015 najczęstszą przyczyną bakteryjnych zatruc pokarmowych było zakażenie wywołane pałeczkami jelitowymi z rodzaju Salmonella, zarejestrowano 15 zachorowań. Nastąpił wzrost zachorowań w stosunku do roku poprzedniego, w którym zgłoszono 9 zachorowań. Z przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych, podobnie jak w roku poprzednim wynikało, że domniemanym źródłem zakażenia w przeważającej liczbie zachorowań były jaja kurze oraz mięso drobiowe. Miejscem spożycia zakażonych produktów były mieszkania prywatne – żywienie indywidualne. Dominujący czynnik etiologiczny to pałeczka Salmonella Enteritidis. Nadzorem epidemiologicznym objęto rodziny oraz najbliższe otoczenie chorych. Ponadto zgłoszono 15 zachorowań na biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe bliżej nie określone o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (2014r.-40) oraz zarejestrowano 70 wirusowych

zakażeń jelitowych (2014r. - 49). Podobnie jak w roku ubiegłym nie zarejestrowano ognisk zbiorowych zatruc pokarmowych oraz ognisk choroby przenoszonej drogą pokarmową.

I.2. Choroby wieku dziecięcego

Liczba zachorowań na choroby wieku dziecięcego podlega cyklicznym zmianom w odstępach kilkuletnich, kiedy wzrasta populacja dzieci nie uodpornionych w sposób naturalny (przez przechorowanie). W roku 2015 zgłoszono następujące zachorowania i podejrzenia zachorowań na choroby zakaźne wieku dziecięcego:

- **ospa wietrzna** – 422 zachorowania, współczynnik zapadalności 565,6 (2014r.- 312 zachorowań, współczynnik zapadalności 418,2);
- **nagminne zapalenie przyusznic (świnka)** – zarejestrowano 1 zachorowanie, współczynnik zapadalności 1,3 (2014r.-2 zachorowania, współczynnik zapadalności 2,7);
- **płonica** – 39 zachorowań, współczynnik zapadalności 52,3 (2014r.-zgłoszono 26 zachorowań współczynnik zapadalności 34,8);
- **krztusiec** – 13 zachorowań, współczynnik zapadalności 17,4 (2014r.-2 zachorowania, współczynnik zapadalności 2,7).

I.3. Neuroinfekcje

Zapalenie opon mózgowo – rdzeniowych - zarejestrowano 1 nieokreślone oraz 8 wirusowych zapaleń opon mózgowo – rdzeniowych (w 2014r.- 5 wirusowych oraz 1 nieokreślone zapalenie opon mózgowo – rdzeniowych). Wszystkie osoby zostały hospitalizowane. Nadzorem epidemiologicznym objęto rodziny oraz najbliższe otoczenie chorych.

I.4. Choroby odzwierzęce

- **Lamblioza** - podobnie jak w roku poprzednim zgłoszono 3 zachorowania, współczynnik zapadalności 4,0. Wszystkie zachorowania dotyczyły dzieci w wieku przedszkolnym, które zostały zdiagnozowane podczas pobytu w szpitalu.
- **Zapobieganie wściekliznie** - zanotowano 128 pokąsań przez zwierzęta (2014r.– 116 pokąsań), z tego u 11 osób podjęto szczepienia przeciw wściekliznie (2014r- 22 osoby zaszczepione). Do pokąsań doszło przez zwierzęta domowe (psy, koty). Podobnie jak w latach ubiegłych nie stwierdzono zachorowań na wściekliznę u ludzi.

I.5. Inne choroby zakaźne

- **Gruźlica** - w 2015r. zgłoszono 4 zachorowania, współczynnik zapadalności 5,4 (w 2014r.: 5 zachorowań, współczynnik zapadalności 6,7). Zachorowania dotyczyły 4 mężczyzn w wieku od 34- 58 lat, z tego 3 osoby były bezrobotne oraz 1 osoba pracująca (wykształcenie średnie). Nadzorem epidemiologicznym objęto rodziny, współpracowników oraz najbliższe otoczenie chorych.

- **Borelioza** – wystąpiło 16 zachorowań, współczynnik zapadalności 21,4 (2014r.-14 zachorowań, współczynnik zapadalności 18,8). Analiza przeprowadzonych wywiadów wykazała, że większość osób chorych zostało ukąszonych przez kleszcze, podczas przebywania na terenie kompleksów parkowo-leśnych na terenie powiatu pilskiego.
- **Wirusowe zapalenie wątroby typu C** - w 2015r. zarejestrowano ogółem 9 zachorowań współczynnik zapadalności 12,1. Nastąpił spadek zachorowań w stosunku do roku 2014 kiedy zgłoszono 19 zachorowań, współczynnik zapadalności 25,5. Nadzorem epidemiologicznym objęto rodziny oraz najbliższe otoczenie chorych.
- **Wirusowe zapalenie wątroby typu B** - zarejestrowano 13 zachorowań, współczynnik zapadalności 17,4 (w roku 2014r.-15 zachorowań, współczynnik zapadalności 20,1). Nadzorem epidemiologicznym objęto rodziny oraz najbliższe otoczenie chorych. Osoby szczególnie narażone na zakażenie w wyniku styczności z osobą zakażoną, które nie były szczepione, zaszczepiono przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B.

W roku 2015 nie zgłoszono potwierdzonych przypadków zachorowań na grypę, HIV i AIDS.

W dniu 11 kwietnia 2015r. lekarz dyżurny Szpitalnego Oddziału Ratunkowego Szpitala Specjalistycznego w Pile, zgłosił na telefon alarmowy PSSE w Pile podejrzenie zakażenia wirusem Ebola. Podejrzenie dotyczyło 73-letniego mężczyzny, zamieszkałego w Pile, który wrócił ze stolicy Gwinei- Konakry, gdzie przebywał 6 tygodni pracując jako pilot/konsultant w lokalnych liniach lotniczych w obszarze objętym występowaniem gorączki krwotocznej Ebola. Pacjent niezwłocznie został poddany ścisłej izolacji a postępowanie personelu medycznego odbywało się zgodnie z opracowanymi procedurami, z zastosowaniem środków ochrony osobistej. Zawiadomiono telefonicznie Wojewódzkiego Koordynatora Ratownictwa Medycznego w Poznaniu, Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, Starostę Pilskiego, Centrum Zarządzania Kryzysowego, Konsultanta Wojewódzkiego w dziedzinie chorób zakaźnych w Poznaniu oraz Dyrektora Departamentu Zapobiegania i Zwalczania Zakażeń i Chorób Zakaźnych u Ludzi Głównego Inspektoratu Sanitarnego. Zgodnie z ustaleniami telefonicznymi lekarza epidemiologa Szpitala Specjalistycznego w Pile, lekarza karetki pogotowia z Poznania oraz Wojewódzkiego Konsultanta ds. chorób zakaźnych pacjent został przewieziony karetką z Poznania, zaopatrzoną w nosze biovac, z zastosowaniem środków ochrony osobistej przez zespół karetki, do Szpitala Zakaźnego w Warszawie przy ul. Wolskiej. Sekcja Epidemiologii PSSE w Pile objęła nadzorem epidemiologicznym osoby mające kontakt z pacjentem: 4osoby z rodziny chorego oraz 8 osób personelu medycznego. W dniu 14.04.2015r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile otrzymał informację od Dyrektora Departamentu Zapobiegania i Zwalczania Zakażeń i Chorób Zakaźnych u Ludzi - Głównego Inspektoratu Sanitarnego o ujemnych wynikach badań laboratoryjnych pacjenta, wykonanych w trybie nadzwyczajnym/pilnym w Narodowym Instytucie Zdrowia Publicznego –Państwowego

Zakładu Higieny w Warszawie. W związku z faktem, że u pacjenta wykluczono zakażenie wirusem Ebola zakończono nadzór epidemiologiczny nad osobami z otoczenia pacjenta.

I.6. Nadzór nad szczepieniami ochronnymi

Państwowa Inspekcja Sanitarna uczestniczy w realizacji Programu Szczepień Ochronnych (PSO) poprzez dystrybucję preparatów szczepionkowych oraz nadzór nad wykonawstwem szczepień. W 2015 roku kontynuowano nadzór nad czynnym uodpornieniem populacji w ramach PSO. Monitorowano warunki przechowywania i dystrybucji szczepionek.

Program Szczepień Ochronnych jest jednym z najważniejszych programów profilaktycznych mających wpływ na stan zdrowia publicznego, szczególnie w odniesieniu do stanu zdrowia dzieci i młodzieży. Szczegółowe wskazania dotyczące stosowania poszczególnych szczepionek w ramach PSO są publikowane w formie Komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego na podstawie art.17 ust.11 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2013r.,poz.947) w terminie do 31 października każdego roku, na kolejny rok. Program uwzględnia choroby zakaźne objęte obowiązkiem szczepień ochronnych, osoby i grupy osób obowiązane do poddania się szczepieniom ochronnym oraz okoliczności stanowiące przesłanki do nałożenia obowiązku szczepień ochronnych, określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 roku w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. Nr 182, poz.1086 z późn. zm.).

Program Szczepień Ochronnych składa się z następujących części:

- szczepienia obowiązkowe dzieci i młodzieży według wieku oraz osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie,
- szczepienia zalecane niefinansowane ze środków znajdujących się w budżecie ministra właściwego do spraw zdrowia.

Corocznie dokonywana jest szczegółowa analiza wykonania szczepień ochronnych na podstawie rocznego sprawozdania ze szczepień ochronnych. Analiza uwzględnia takie elementy jak: stan zaszczepienia przeciwko poszczególnym chorobom zakaźnym dzieci w wieku od 0-19 roku życia oraz osób z określonych grup zawodowych (pracownicy wykonujący zawód medyczny, uczniowie i studenci szkół medycznych) i grup ryzyka podlegających obowiązkowi szczepień (osoby narażone na zakażenie w wyniku styczności z osobą zakażoną wirusem zapalenia wątroby typu B i osoby zakażone wirusem zapalenia wątroby typu C). Procent realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych, podobnie jak w roku poprzednim, kształtował się na poziomie 99,7%.

W roku 2015 – 3 rodziny (6 rodziców) uchylało się od obowiązku wykonania szczepień ochronnych; 3 dzieci nie poddano obowiązkowym szczepieniom; wobec 3 rodzin wdrożono procedurę przypominającą (przesłano upomnienie do opiekunów prawnych dziecka) o obowiązku wykonania szczepień ochronnych, informując o zagrożeniu skierowania sprawy na drogę egzekucji administracyjnej.

W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile istnieje system ciągłego monitorowania temperatury w urządzeniach chłodniczych w magazynie szczepionek. Jest to system elektroniczny do całodobowego monitoringu z funkcją odczytu temperatury, rejestracji i powiadamiania alarmowego (w przypadku odchylenia od normy) na telefon komórkowy Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile oraz kierownika Sekcji Epidemiologii. Urządzenia chłodnicze w przypadku przerw w dostawie prądu zasilane są przez agregat prądotwórczy. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Pile dysponuje odpowiednią liczbą urządzeń chłodniczych (4 szafy chłodnicze i 4 chłodziarki). Transport szczepionek z PSSE w Pile do podmiotów wykonujących działalność leczniczą organizują świadczeniodawcy z zabezpieczeniem łańcucha chłodniczego (termotorby z wkładami chłodzącymi). W placówkach podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) szczepionki są prawidłowo przechowywane w lodówkach z zapewnieniem ciągłości łańcucha chłodniczego w temp. Od +2 do + 8 stopni C.

Podsumowanie:

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych w roku 2015 w porównaniu z rokiem 2014 na terenie miasta Piły kształtowała się następująco:

1. Nastąpił wzrost ogólnej liczby zachorowań na choroby zakaźne, szczególnie w przypadku ospy wietrznej, krztuśca, płonicy, salmonellozy, boreliozy, wirusowych zakażeń jelitowych, wirusowego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych.
2. Odnotowano spadek zachorowań na takie choroby, jak: zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium Difficile*; biegunki i zapalenia żołądkowo–jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu; wirusowe zapalenie wątroby typu B i C.
3. Na podobnym poziomie kształtowała się liczba zachorowań na lambliozę, świnkę, nieokreślone zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, różę i gruźlicę.
4. Tak jak w poprzednich latach prowadzony był ścisły nadzór epidemiologiczny nad realizacją programów Sentinel (wirusologiczny nadzór nad grypą) oraz eradykacji (całkowite zwalczenie choroby zakaźnej na całym świecie) poliomyelitis i nadzór nad przypadkami ostrych porażenia wiotkich (OPV).

II. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

II. Jakość wody przeznaczanej do spożycia

Mieszkańcy miasta zaopatrywani są w wodę wodociągową produkowaną przez dwa wodociągi pozostające w zarządzie Miejskich Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Pile, ul. Chopina 2.

Wodociąg publiczny Piła – ze Stacją Uzdatniania Wody (SUW) w Pile przy ul. Wałęckiej 20.

Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną urządzenia wodociągowego. Do badań laboratoryjnych pobrano 44 próbki wody w ramach prowadzonego monitoringu. Wydano 4 decyzje administracyjne o przydatności wody do spożycia. Stwierdzono dobry stan sanitarno – techniczny studni, Stacji Uzdatniania Wody oraz zbiorników wody czystej. Jest to wodociąg raportowany do komisji Unii Europejskiej.

Wodociąg lokalny Gładyszewo - ze Stacją Uzdatniania Wody (SUW) w Gładyszewie.

Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną urządzenia wodociągowego. Do badań laboratoryjnych pobrano 5 próbek wody. Wydano 2 decyzje administracyjne o przydatności wody do spożycia przez ludzi. Stwierdzono dobry stan sanitarno – techniczny studni i Stacji Uzdatniania Wody.

Na terenie miasta w roku 2015 również inne podmioty zaopatrują obiekty w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. Są to m.in. wodociągi: Centrum Konferencyjnego „Geovita”, baru „Bieszczadzkiego”, Ośrodka Turystyczno-Wypoczynkowego „Płotki” i „Piachy w Pile. W każdym wodociągu pobrano próbkę wody do badania bakteriologicznego i do badania fizyko – chemicznego. Na podstawie wyników wydano decyzje administracyjne o przydatności wody do spożycia.

Badania próbek wody przeprowadzane były w akredytowanym laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Pile.

III. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK

III.1. Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W 2015 roku zarejestrowano 5 obiektów, wszystkie skontrolowano. W analizowanej grupie 2 obiekty są całodobowe tj. Ośrodek Wsparcia w Wychodzeniu z Bezdomności w Pile oraz izba wytrzeźwień przy Ośrodku Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile z 20 łózkami, natomiast 3 obiekty są dziennego pobytu: Dom Pomocy Społecznej Dziennego Pobytu w Pile przy ul. Kondratowicza ze świetlicą socjoterapeutyczną dla dzieci i młodzieży, Centrum Aktywacji Osób Starszych i Środowiskowy Dom Samopomocy „Caritas”. Stan sanitarno – techniczny obiektów dobry, wszystkie dostosowane dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

III.2. Noclegownie i domy dla bezdomnych

Pod nadzorem są 2 obiekty prowadzone przez Pilskie Centrum Pomocy Bliźniemu Monar-Markot w Pile. Przeprowadzono 2 kontrole sanitarne. W każdej noclegowni są wydzielone pralnie z pralnicami, w których pierze się bieliznę. Materace pokryte materiałem odpornym na działanie środków dezynfekcyjnych – dezynfekcja na bieżąco. Odzież przyjmowanego na nocleg bezdomnego jest w całości palona, bezdomny po kąpieli otrzymuje czystą odzież.

W 2015 roku przeprowadzony został remont pomieszczeń łącznie z wymianą instalacji elektrycznej, zainstalowaniem wentylacji w łazienkach w domu przy al. Niepodległości; po wyposażeniu w meble zamieszkają tu wyłącznie kobiety z dziećmi, które zostaną otoczone opieką w celu udzielenia pomocy w wychodzeniu z sytuacji kryzysowych.

Natomiast dom przy ul. Długosza będzie typową noclegownią dla bezdomnych, w wyjątkowych sytuacjach rokujących nadzieję na zmianę sposobu życia pensjonariusz będzie objęty programem pomocy w wychodzeniu z bezdomności.

III.3. Hotele

Według ewidencji – 7 obiektów, przybył hotel „Forma” w Pile; wszystkie skontrolowane, przeprowadzono 13 kontroli sanitarnych; zaopatrzone w wodę bieżącą z wodociągów publicznych z wyjątkiem Gościńca „Rębajło” w Pile (2 gwiazdki). Hotele posiadają umowy na odbiór odpadów komunalnych z firmą „Altwater” Piła. Postępowanie z bielizną brudną i czystą prawidłowe, pranie odbywa się w pralniach własnych lub zewnętrznych; kołdry, poduszki i materace najczęściej prane i dezynfekowane 1 x w roku. Stan sanitarny pokoi hotelowych, ciągów komunikacyjnych, sanitariatów i zaplecza dobry. Wyjątkiem był jeden hotel, gdzie stwierdzono m.in. zacieki na sufitach w pokojach oraz łazienkach, poplamione wykładziny

dywanowe. Zalecenia poprawy stanu technicznego pomieszczeń dotyczyło 17 pokoi z 35, którymi dysponuje hotel. Podczas rekontroli stwierdzono usunięcie nieprawidłowości.

Rysunek 1. Hotel FORMA (fot. Agnieszka Wnuk-Urbańska)

III.4. Motele

Według ewidencji 2 motele zlokalizowane w Pile. Zlikwidowany został motel FANTAZJA w Pile, ul. Wypoczynkowa – motel działający wyłącznie nocą. Skontrolowano 2; motele są kategoryzowane. Zaopatrzenie w wodę bieżącą z wodociągu publicznego, odprowadzenie do sieci kanalizacyjnej publicznej. Motele posiadają umowy na odbiór odpadów komunalnych z firmą „Altvater” Piła. Postępowanie z bielizną brudną i czystą prawidłowe, pranie odbywa się w pralniach zewnętrznych; kołdry, poduszki i materace – najczęściej prane i dezynfekowane 1 x w roku. Zaopatrzenie w środki czystości i dezynfekcyjne dostateczne. Stan sanitarny pokoi hotelowych, ciągów komunikacyjnych, sanitariatów i zaplecza dobry.

III.5. Pensjonaty

Na terenie miasta 1 pensjonat, skontrolowany. Stan sanitarny pokoi hotelowych, ciągów komunikacyjnych, sanitariatów i zaplecza dobry. Bielizna pościelowa prana w Pralni „Sonia” w Pile. W tej samej pralni prane koce, kołdry i poduszki, które prane są 1 x w roku. Zaopatrzenie w środki czystości i dezynfekcyjne dostateczne.

III.6. Inne obiekty, w których są świadczone usługi hotelarskie

Według ewidencji 5 obiektów. Skontrolowano wszystkie, przeprowadzono 7 kontroli sanitarnych. W grupie tej znajdują się m.in. pokoje hotelowe, ośrodek turystyczno- wypoczynkowy „Geovita” w Pile, zajazd „Tarcza”. Zaopatrzenie w wodę wodociągową z wodociągów publicznych lub z ujęć własnych - „Geovita w Pile. Odprowadzenie nieczystości do kanalizacji publicznej lub do zbiorników bezodpływowych („Geovita” mimo iż nie jest podłączona do sieci wodociągowej, jest podłączona do miejskiej sieci kanalizacyjnej w Pile). Odpady komunalne gromadzone w kontenerach lub pojemnikach – umowy „Altvater” Piła, „Komunalnik” Piła. Zaopatrzenie w środki czystości i dezynfekcyjne dostateczne. Stan sanitarno – techniczny pomieszczeń, zaplecza, sanitariatów dobry.

III.7. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, i odnowy biologicznej

W 2015 roku w powiecie pilskim pod nadzorem pozostawały 263 zakłady fryzjersko – kosmetyczne. W tej grupie zakładów rok rocznie następują zmiany. W mieście Piła działa 64 zakładów fryzjerskich (skontrolowano 15, zlikwidowano 4, powstało 5); 31 zakładów kosmetycznych (skontrolowano 21, zakończyły działalność 3, powstało 10 nowych); 15 placówek odnowy biologicznej (skontrolowano 5, powstały 2 nowe placówki), 5 obiektów, w których są wyłącznie solaria (1 skontrolowano); 51 zakładów, w których są świadczone więcej niż jedna z usług: fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu (skontrolowano 27, przybył 1) oraz 2 zakłady tatuażu (skontrolowano 1). Ogółem to 168 obiektów. Wystawiano 25 opinii sanitarnych opiniujących pomieszczenia, w których wykonywana będzie działalność z zakresu fryzjerstwa, kosmetyki lub odnowy biologicznej, albo dotyczące zakładów, w których rozszerzono zakres prowadzonej działalności. Za stwierdzone podczas kontroli sanitarnej uchybienia natury sanitarnej (mimo poinformowania kontrolowanego o zamiarze przeprowadzenia kontroli zgodnie z ustawą o swobodzie działalności gospodarczej) nałożono 1 mandat karny w wysokości 100,- zł. za przeterminowane środki dezynfekcyjne. Podczas rekontroli stwierdzano usunięcie przeterminowanych środków i stosowanie z ważną datą przydatności.

Zakłady kosmetyczne naruszające ciągłość tkanki stosują narzędzia sterylizowane we własnych autoklawach lub zlecają sterylizację narzędzi podmiotom zewnętrznym i jest ona wykonywana w Szpitalu Specjalistycznym w Pile, w „Ars Medical” spółka zo.o w Pile lub w gabinetach stomatologicznych. Pozostałe obiekty:

- stosują sprzęt jednorazowego użytku i kremy np. do zmiękczenia skórek, depilację woskiem,
- zakłady tatuażu stosują wyłącznie rury i dzioby jednorazowego użytku.

III.8. Dworce i stacje kolejowe, dworce autobusowe

Dworce autobusowe – w ewidencji 1 obiekt, skontrolowany, stan techniczny nie uległ zmianie, stan sanitarno – porządkowy dobry.

Dworce i stacje kolejowe – w mieście 1, na terenie którego działają 3 firmy, każda odpowiedzialna za inną część dworca. Wystawiono 1 decyzję wygaszającą decyzję zobowiązującą do poprawy stanu technicznego dworca w Pile, dotyczącą doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego sufitu i ścian w holu kasowym dworca w związku ze zmianą podmiotu gospodarczego odpowiedzialnego za tę część dworca – zmiany organizacyjne w obrębie PKP. W listopadzie 2015 r. zakończono remont budynku głównego dworca w Pile. Obiekt o bardzo dobrym stanie sanitarno – technicznym. Zniesione zostały bariery architektoniczne – zamontowano windę przy pawilonie od strony miasta oraz z holu głównego do nowych toalet zlokalizowanych w części podziemnej; wytyczono drogę dojazdową bezpośrednio z ulicy przy dworcu na perony i do budynku dworca dla osób niepełnosprawnych ruchowo.

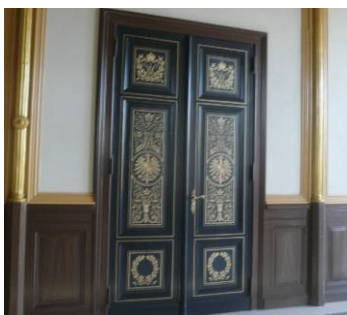

2014

2015

Rysunek 2. Dworzec PKP w Pile przed i po remoncie (Fot. Agnieszka Wnuk – Urbańska)

Rysunek 3. Pomieszczenia dworca PKP w Pile po remoncie (Fot. Agnieszka Wnuk – Urbańska)

III.9. Transport publiczny i specjalistyczne środki transportu

Skontrolowano łącznie 33 środki transportu publicznego, w tym:

- 7 autobusów komunikacji miejskiej MZK w Pile. Ogółem jest 47 autobusów: 44 niskopodłogowych oraz 3 tradycyjne. Stan sanitarno – porządkowy i techniczny ocenianych środków dobry. Autobusy zakładów komunikacji miejskiej myte są wewnątrz codziennie natomiast z zewnątrz 1 x na 2 dni -po zakończonym kursie lub częściej w miarę potrzeb. Czyszczenie parowe tapicerek autobusów przeprowadzane jest okresowo przez firmę zewnętrzną lub w miarę potrzeb. Odpady komunalne gromadzone są w workach foliowych i odbierane przez firmę Altvater ul. Łączna 4a, Piła. Dla potrzeb kierowców na pętlach autobusowych ustawiono 9 toalet typu Toy-Toy, są one opróżniane i dezynfekowane przez firmę zewnętrzną 1 x w tygodniu,
- 7 autobusów PKS – kompleksowe sprzątanie autobusów na zakończenie dnia odbywa się w bazie PKS w Pile przy ul. Przemysłowej, natomiast bieżącego sprzątania między kursami dokonuje osoba zatrudniona na dworcu PKS w Pile przy ul. Kwiatowej,
- 2 środki transportu kolejowego (pociąg i szynobus); stan sanitarno-porządkowy środków transportu nie budził zastrzeżeń. Zapewniono podstawowe środki higieniczne: mydło do mycia rąk, ręczniki papierowe, papier toaletowy. Odpady komunalne gromadzone są w jednorazowych workach foliowych i regularnie odbierane przez specjalistyczną firmę.

Rysunek 4. Środki transport kolejowego w Pile (foto. Agnieszka Wnuk-Urbańska)

- 11 środków do przewozu zwłok i szczątków ludzkich. Stan sanitarno – porządkowy i techniczny dobry. Środki transportu wewnątrz myte i dezynfekowane są na terenie zakładów pogrzebowych po każdym przewozie zwłok/szczątków ludzkich środkami dezynfekcyjnymi o szerokim spektrum działania. Z zewnątrz środki transportu myte są w myjniach samochodowych, z którymi zakłady pogrzebowe mają podpisane umowy. Do dezynfekcji skóry rąk przez pracowników zakładów pogrzebowych używane są specjalistyczne preparaty dezynfekcyjne w postaci sprayu – znajdujące się na stanie środków transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich, w żelu przy punktach wodnych. Pracownicy są zaopatrzeni w kombinezony i rękawice jednorazowego użytku wykorzystywane podczas ekshumacji. Odpady medyczne gromadzone są w jednorazowych workach koloru czerwonego i obierane przez specjalistyczne firmy zajmujące się ich przewozem i utylizacją,
- 3 środki transportu do przewozu chorych, kierowcy mają opracowane procedury m.in. sprzątania, postępowania po zainfekowaniu pojazdu płynami ustrojowymi, mycie i sprzątane na bieżąco,
- 3 środki transportu do przewozu bielizny utrzymane w prawidłowym stanie sanitarno-porządkowym i technicznym, bielizna czysta i brudna transportowana z zachowaniem rozdziału w workach foliowych, wewnątrz środka dezynfekowane każdorazowo po transporcie brudnej bielizny.

W 2015 roku wystawiono 5 opinii, w tym 3 dotyczące środków transportu do przewozu zwłok i 2 do przewozu chorych. Kontrola stanu sanitarno - porządkowego środków transportu nie wykazała nieprawidłowości.

III.10. Ustępy publiczne

Ustępy publiczne – w ewidencji 19 ustępów, przybyły 3; stan sanitarno – porządkowy i techniczny zachowany, w tym **tymczasowe nieskanalizowane** - 14, sezonowe w miejscach rekreacji w okresie od 1 kwietnia do 31 października ustawianych jest dodatkowo 6 toalet typu toy-toy (wszystkie skontrolowane) oraz na cmentarzach w Pile w okresie wzmożonego odwiedzania grobów około 1 listopada ustawianych jest 5 toalet typu toy – toy. Kontrolowane są

w czasie kontroli obiektów, na których są zlokalizowane; dodatkowe 3 ustawione na bulwarach nad rzeką, gdzie znajdują się ścieżki pieszo – rowerowe.

Ustępy ogólnodostępne – 17 zlokalizowane przy sklepach o dużej powierzchni, przybyły 4, ubył 1 przy sklepie „Czerwona torebka” w Pile – sklep został zlikwidowany. Skontrolowano 18, przeprowadzono 41 kontroli sanitarnych. Stan sanitarno – porządkowy techniczny dobry.

III.11. Kąpieliska śródlądowe

Dwa kąpieliska raportowane są do Unii Europejskiej; organizatorem kąpielisk jest Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pile; klasyfikowane są jako bardzo dobre.

„Płotki” w Pile – kąpielisko na jeziorze Płocie; kąpielisko strzeżone, znajdujące się na terenie Ośrodka Turystyczno - Wypoczynkowego „Płotki”, przystosowane dla osób niepełnosprawnych. Wyposażone w: węzły sanitarne, natryski, przebieralnie, kosze na śmieci, boisko do gier plażowych, plac zabaw dla dzieci, budynek ze sprzętem do rekreacji (rowery, rowery wodne itd.), pomosty pływające oraz punkty gastronomiczne. Teren ogrodzony, oświetlony, posiada całodobowy dozór, punkt pierwszej pomocy i wydodrębiony parking samochodowy. Obiekt zaopatrzony we własne źródło wody, skanalizowany, nieczystości płynne odprowadzane do zbiornika bezodpływowego. Kąpielisko oznakowane tablicami informacyjnymi i flagami; długość linii brzegowej: 400m w tym 200m kąpieliska, maksymalna liczba osób korzystających dziennie z kąpieliska to 3000 osób; sezon trwał w okresie od 15 czerwca 2015r. do 15 września 2015r.

Ogółem pobrano 10 próbek: w ramach kontroli urzędowej przed sezonem 2 próbki, w ramach kontroli wewnętrznej w sezonie 8 próbek, przeprowadzono 2 kontrole, wydano 5 bieżących ocen jakości wody w kąpielisku zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli o przydatności wody do kąpieli; społeczeństwo informowano o jakości wody w kąpielisku wiadomościami zapisanymi na tablicy zlokalizowanej w widocznym miejscu na terenie kąpieliska w widocznym miejscu; jakość wody w kąpielisku doskonała.

„Piaszczyste” w Pile - kąpielisko na jeziorze Piaszczyste, kąpielisko strzeżone, znajdujące się na terenie Ośrodka Wypoczynkowego „Piaszczyste”. Wyposażone w: węzły sanitarne, kosze na śmieci, wydzielone miejsce na ognisko/grill, pomost drewniany oraz obiekt gastronomiczny. Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę jest źródło własne, obiekt jest skanalizowany a nieczystości płynne odprowadzane do zbiornika bezodpływowego. Kąpielisko oznakowane tablicami informacyjnymi i flagami; długość linii brzegowej: 150m w tym 50m kąpieliska, maksymalna liczba osób korzystających dziennie z kąpieliska to 450 - 500 osób; sezon trwał w okresie od 15 czerwca 2015r. do 15 września 2015r. Ogółem pobrano 10 próbek: w ramach kontroli urzędowej przed sezonem 2 próbki, w ramach kontroli wewnętrznej w sezonie 8 próbek, przeprowadzono 2 kontrole, wydano 5 bieżących ocen jakości wody w kąpielisku zgodnie

z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli o przydatności wody do kąpieli, społeczeństwo informowano o jakości wody w kąpielisku wiadomościami zapisanymi na tablicy zlokalizowanej w widocznym miejscu na terenie kąpieliska w widocznym miejscu; jakość wody w kąpielisku doskonała.

III.12. Pływalnie

Pływalnie kryte - ogółem 2, skontrolowane. Łącznie przeprowadzono 25 kontroli sanitarnych, w tym 21 poborowych. Do badań laboratoryjnych pobrano 96 próbek wody – wyniki w normie.

III.12.1. Wodnik w Pile, ul. Kossaka 102, właścicielem jest Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pile; obiekt był wyłączony z eksploatacji od 1 lipca 2015r. do 1 września 2015r.; posiada 2 niecki (sportową i rekreacyjną z hydromasażem), sauny i kabiny ciepłe, siłownię, solarium; obiekt dostosowany dla osób niepełnosprawnych; osady z odkurzacza nieckowego odbiera „Hygea” Lubasz – odpady te traktowane są jako odpad niebezpieczny. Ogółem przeprowadzono 12 kontroli, w tym 10 poborowych; pobrano 40 próbek wody do badań laboratoryjnych (20 – niecka sportowa i 20 niecka rekreacyjna) oraz 1 próbkę wody ciepłej z niecki z hydromasażem – wyniki w normie. Bieżący stan sanitarno-higieniczny dobry.

III.12.2. W tym parki wodne – Centrum Rekreacji Wodnej AQUA-PIL w Pile, ul. Grottera 4; obiekt był wyłączony z eksploatacji w miesiącu wrześniu 2015 r. Posiada: 3 niecki i 2 whirlpoole, nieckę sportową, ławkę z hydromasażem, kaskady wodne, basen dla maluchów, zjeżdżalnię, basen rekreacyjny i rwącą rzekę, sauny i kabiny ciepłe: sauna rzymska – parowa, fińska – sucha i na podczerwień; oraz siłownię, squash, fitness, tenis stołowy, lodowisko (w lecie roller) i na zewnątrz w kompleksie ścianki wspinaczkowe oraz skaterpark. Przeprowadzono 13 kontroli, w tym 11 poborowych i 1 rekontrę. Do badań laboratoryjnych pobrano 55 próbek wody – wyniki w normie. Ocena roczna obiektu dobra.

III.13.1. Tereny rekreacyjne

Na terenie miasta pod nadzorem pozostaje 5 terenów rekreacyjnych, wszystkie skontrolowane, przeprowadzono 7 kontroli sanitarnych, stan sanitarno – porządkowy i techniczny dobry.

Dodatkowo w grupie tej jest 20 podmiotów, które na swoim terenie zorganizowały place zabaw dla dzieci z piaskownicami, stan sanitarno – porządkowy dobry, piasek wymieniany jest w piaskownicach co najmniej 1 raz – wiosną.

Rysunek 5. Ośrodek Piaseczyste w Pile

Rysunek 6. Nowe domki i infrastruktura nad jeziorem Płocie w Pile (PŁOTKI) (fot. Marta Barelkowska)

Fitness na świeżym powietrzu w Pile ze ścieżkami zdrowia i stacjami wyposażonymi w różne urządzenia do ćwiczeń w parku przy ul. Ceglanej oraz przy placu zabaw przy ul. Śniadeckich. Są to: równoważnie, zestawy do podciągania - drążek trzystopniowy dostosowany do wzrostu i możliwości ćwiczącego, przeplatanka - ścianka wspinaczkowa, urządzenia do ćwiczeń mięśni brzucha, dolnego odcinka grzbietu i pośladków, płotki wielofunkcyjne - możliwość pokonania płotków skacząc, przechodząc nad i pod płotkiem, obiegając slalomem. Obiekty bardzo dobre.

Park miejski im. Stanisława Staszica, jest to najstarszy park w Pile i jeden z najstarszych w Wielkopolsce. Powstał pod koniec XIX wieku, są tam altany, ławki i mostki, które są odnowione. Park jest zadbany, podzielony na część starą i nową – rabatową z wieloma kolorowymi kwiatami jednorocznymi i wieloletnimi. Park jest ogrodzony, zorganizowano plac zabaw dla dzieci, labirynt z tui, fontanna, dla odwiedzających zapewnione toalety typu toy – toy, kontrolowane podczas kontroli parku. Obiekt bardzo dobry.

Rysunek 7. Park na wyspie w Pile Fot. Marta Barelkowska

III.13.2. Przystanie żeglugi śródlądowej obsługi pasażerskiej – w ewidencji 3 przystanie; skontrolowano 3. Są to mariny, gdzie cumuje tramwaj wodny, będący uzupełnieniem komunikacji miejskiej autobusowej w okresie letnim.

Rysunek 8. Przystanie śródlądowe na rzece Gwda (fot. N. Kaletka)

III.14.1. Cmentarze

W mieście pod nadzorem sanitarnym pozostaje 1 cmentarz przy ul. Motylewskiej, przeprowadzono 2 kontrole sanitarne. Stan sanitarno – porządkowy dobry, odpady wywożone na bieżąco. Wydano:

- 125 decyzji określających warunki ekshumacji zwłok i szczątków,
- 10 postanowień określających warunki sprowadzenia zwłok lub zwłok spopielonych z zagranicy,
- 4 postanowienia określające warunki ekshumacji szczątków żołnierzy z okresu II wojny światowej.

III.14.2. Domy przedpogrzebowe – w ewidencji 1 obiekt, skontrolowany. Na cmentarzu komunalnym w Pile w 2014 roku oddano do użytku nowo wybudowany dom przedpogrzebowy, w którym znajdują się: 9 chłodni indywidualnych; sala chłodzona i pomieszczenie przygotowania zwłok do pochówku, 4 toalety dla uczestników ceremonii, w tym 2 dla niepełnosprawnych oraz sale ceremonialne, zespół pomieszczeń sekcyjnych, zespół pomieszczeń dla pracowników cmentarza, łazienka z w-c dla przedstawicieli innych zakładów pogrzebowych dowożących zwłoki i wykonujących czynności związane z przygotowaniem zmarłego do pochówku. Stan sanitarno – techniczny bardzo dobry.

III.15. Inne obiekty użyteczności publicznej

W ewidencji zarejestrowano – 54 obiekty na terenie miasta, skontrolowano 26 obiektów. Wystawiono 3 opinie opiniujące pomieszczenia przeznaczone na apteki oraz 1 dotyczącą nowo powstałego zakładu pogrzebowego w Pile. Stan sanitarno – techniczny obiektów dobry.

Tabela 4. Ilość obiektów użyteczności publicznej i kontroli w poszczególnych grupach w 2015r. w Pile

Lp.	Grupy obiektów	Razem	
		liczba obiektów	Liczba kontroli
1.	Sklepy medyczne – sprzęt ortopedyczny	5	0
2.	Domy kultury i kina	2	2
3.	Parkingi przydrożne	2	2
4.	Pralnie wodne i chemiczne	6	4
5.	Stacje paliw	14	1
6.	Stadiony i hale sportowe	3	1
7.	Targowiska	2	2
8.	Zakłady pogrzebowe	6	6
9.	Różne	14	8
Razem		54	26

W grupie zakładów różne ujęto:

- zakłady zajmujące się usuwaniem nieczystości stałych i ciekłych,
- Miejski Zakład Komunikacji w Pile oraz baza PKS w Pile, gdzie dokonuje się generalnego sprzątania autobusów,
- studio tańca,
- bawialnie dla dzieci,
- wysypiska i sortownie odpadów.

Podsumowanie

Należy stwierdzić, że stan sanitarno – techniczny obiektów użyteczności publicznej ulega systematycznej poprawie, a nowo uruchamiane spełniają wymagania przewidziane przepisami prawnymi dla danej jednostki.

IV. STAN SANITARNY PODMIOTÓW WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

Nadzór sanitarny sprawowany przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Pile nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą wiąże się z oceną warunków, w jakich udzielane są świadczenia profilaktyczno – lecznicze.

Tabela 5. Podmioty wykonujące działalność leczniczą w latach 2014 - 2015

Rodzaj placówki	Liczba obiektów w ewidencji		Liczba przeprowadzonych kontroli w 2015
	2014	2015	
Podmioty lecznicze	63	60	51
Praktyki lekarskie	180	170	119
Praktyki pielęgniarskie	42	39	16
Inne usługi medyczne	17	20	5
Razem	302	289	191

IV.1. Podmioty lecznicze wykonujące świadczenia zdrowotne – ogółem

Na terenie miasta działalność prowadzi:

- 60 podmiotów leczniczych będących przedsiębiorstwami, które działalność rejestrują u wojewody,
- 170 praktyk lekarskich zarejestrowanych w okręgowej radzie lekarskiej, w tym 9 gabinetów, w których działalność lecznicza jest zawieszona,
- 39 praktyk pielęgniarskich zarejestrowane w okręgowej radzie pielęgniarek i położnych,
- 20 podmiotów, które po uzyskaniu decyzji PPIS nie rejestrują swojej działalności z uwagi na brak takiego obowiązku; są to m.in. rehabilitanci, dietetycy itp.

IV.2. Zakłady lecznicze prowadzące stacjonarną działalność

IV.2.1. „Ars Medical” sp. z o.o., Piła al. Wojska Polskiego 43 - jest to szpital niepubliczny połączony z częścią ambulatoryjną. W ramach szpitala funkcjonuje 5 oddziałów ze 106 łózkami, apteką wewnątrzszpitalną z pracownią cytostatyków oraz częścią ambulatoryjną w zakresie medycyny rodzinnej i medycyny specjalistycznej, poradni diagnostycznych oraz pracowni: endoskopii, mammografii, RTG, Rezonansu Magnetycznego, Tomografii Komputerowej, Ultrasonografii. Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną, wystawiono 2 decyzje administracyjne: 1 decyzję kompleksową uchylającą wcześniejsze cząstkowe oraz 1 decyzję o zgodzie na rozszerzenie działalności o poradnię hematologiczną, oddział hematologiczny i bank tkanek, które rozpoczną działalność w 2016 r. Stan sanitarno – techniczny obiektu dobry.

Zaopatrzenie w wodę - własne ujęcie, zezwolenie wodno – prawne wydał Starosta Piłski w dniu 30 stycznia 2012 r. na okres 10 lat. Jakość wody pozostaje pod nadzorem Państwowego

Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile. Woda spełnia wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W roku 2015r. pobrano próbki wody z instalacji ciepłej wody w kierunku pałeczek Legionella sp. z 3 punktów. Na podstawie wyników badań stwierdzono, iż woda nie stanowi zagrożenia dla życia ludzkiego.

W przypadku wystąpienia awarii rezerwowym źródłem wody jest wodociąg publiczny Piła.

IV.2.2. Er – med. S. Łagun, D. Zawacka Sp. cywilna, Piła, ul. Kraszewskiego 4

Centrum Medyczne ER-med w Pile, specjalizuje się w dziedzinach okulistyki zabiegowej oraz chirurgii 1-dnia. W ramach szpitala jednodniowego wykonuje się zabiegi usunięcia zaćmy, przepukliny i żyłaków kończyn dolnych. W obiekcie oprócz części zespołu sali operacyjnej zlokalizowane są gabinety lekarskie i zabiegowe. Dla potrzeb oddziału chirurgii jednego dnia jest jedna sala operacyjna z pomieszczeniami funkcjonalnie z nią związanymi. Zachowana jest zasada rozdziału pracowników, pacjenta, materiału czystego od brudnego materiału zużytego, odpadów pooperacyjnych. Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną, wydano 2 decyzje administracyjne: 1 decyzję kompleksową uchylającą wcześniejsze cząstkowe oraz 1 decyzję o zgodzie na rozszerzenie działalności o poradnię chirurgii onkologicznej. Obiekt zaopatrywany jest w wodę z wodociągu publicznego Piła. Stan sanitarno – techniczny obiektu dobry.

IV.2.3. Postępowanie z odpadami medycznymi

„Ars Medical” sp. z o.o., Piła al. Wojska Polskiego 43

Obiekt posiada opracowane, zatwierdzone i wdrożone procedury oraz instrukcje postępowania z odpadami niebezpiecznymi w miejscu ich powstawania. Wytwarzający odpady posiada zezwolenie Starosty - decyzja nr GIP.7650-13/08 z dnia 4 listopada 2008r. na wytwarzanie odpadów wydana na okres 10 lat, na podstawie programu gospodarki odpadami, co roku do Wojewody składane jest sprawozdanie o gospodarowaniu odpadami – rodzaju, ilości i sposobach gospodarowania nimi. Odpady medyczne o kodach 180101, 180102, 180103, 150110 gromadzone są zgodnie z kodem kolorów – worki czarne na odpady komunalne, worki czerwone na odpady medyczne, żółte na odpady specjalne, igły gromadzone są w specjalnych atestowanych plastikowych pojemnikach. Odpady medyczne przechowywane są na stanowiskach pracy do 24 godzin od daty ich wytworzenia, a w miejscu magazynowania przed wywozem do 72 h, możliwe jest określenie temperatury gromadzenia ww. odpadów. Transportem wewnętrznym raz dziennie, zajmują się salowe i personel sprzątający. Odpady oznakowanym i szczelnie zamkniętym wózkiem transportowym przewożone są do oznakowanego pomieszczenia składowego o ścianach i podłogach łatwo zmywalnych, skąd odbierane są przez wyspecjalizowaną firmę PPUH HYGEEA Czesław Golik, ul. Szkolna 21, 64-720 Lubasz 3 razy

w tygodniu. Utylizacja dokonywana jest w spalarni odpadów przyszpitalnych w Gorzowie oraz jako alternatywnie źródło w spalarni przyszpitalnej w Koninie. W obiekcie nie ma możliwości wyznaczenia dróg „czystych” i „brudnych”, przestrzega się jedynie rozdziału czasowego zwiezienia odpadów do wydzielonego pomieszczenia.

Er – med. S. Łagun, D. Zawacka Sp. cywilna, Piła, ul. Kraszewskiego 4

Odpady zbierane są w miejscu ich powstawania do odpowiednich, oznakowanych pojemników z podziałem na odpady zakaźne i pozostałe. Odpady medyczne w oznakowanych pojemników gromadzone czasowo w brudowniku, z którego odbierane są w ciągu 72 h od daty ich wytworzenia przez wyspecjalizowaną firmę Eko –Trans – Pil s.c. Badziąg W., Funk M., ul. Wojska Polskiego 43, Piła i przewożone do spalarni odpadów przy Szpitalu Specjalistycznym w Pile przy ul. Rydygiera.

IV.3. Zakłady lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

W tej grupie ujęte są przychodnie, medyczne laboratoria diagnostyczne, zakłady rehabilitacji leczniczej i inne – łącznie to 58 obiektów na terenie miasta, które są przedsiębiorstwami. Przeprowadzono 49 kontroli sanitarnych. Za uchybienia natury sanitarnej nałożono 2 mandaty karne na sumę 200,- zł. W obiektach stwierdzono następujące nieprawidłowości: brak środków dezynfekcyjnych lub przeterminowane roztwory, brak mydła i ręczników w toaletach.

Rysunek 9. NZOZ Studio Dentystyczne Andrzejewscy, Piła (fot. A Wnuk – Urbańska)

IV.4. Praktyki lekarskie

Ogółem w ewidencji ujęto 170 obiektów, przeprowadzono 119 kontroli sanitarnych. Są to praktyki lekarzy rodzinnych i lekarzy dentystów oraz praktyki lekarzy specjalistów i dentystów specjalistów.

W grupie lekarzy rodzinnych skontrolowano wszystkie gabinety, w 6 przypadkach nałożono mandaty karne na ogólną sumę 850,- zł. za nieprawidłowe przechowywanie odpadów medycznych, tj. przechowywanie w temperaturze pokojowej dłużej niż 72 godziny, nieprawidłowe znakowanie worków z odpadami medycznymi, zły stan sanitarno – porządkowy w-c (brak mydła, ręczników i papieru toaletowego) oraz przeterminowane środki dezynfekcyjne. Przeprowadzone rekontrole we wszystkich przypadkach wykazały usunięcie uchybień.

Grupowa praktyka lekarzy dentystów – 0 – przeprowadzono 1 kontrolę działalności Nocno – świątecznej działalności leczniczej” prowadzonej przez Grupową Praktykę Lekarską z Inowrocławia w zakresie doraźnej pomocy stomatologicznej; obiekt został zlikwidowany po przeprowadzonej kontroli. Stan sanitarno – techniczny gabinetów dobry.

IV.5. Praktyki pielęgniarskie

W ewidencji zarejestrowano 39 gabinety pielęgniarskie, przeprowadzono 16 kontroli sanitarnych, nie stwierdzono uchybień w zakresie prowadzonej działalności, stan sanitarno – techniczny obiektów zadowalający. W tej grupie są pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarki i położne środowiskowe oraz pielęgniarki świadczące usługi w ramach indywidualnej praktyki pielęgniarskiej.

Pielęgniarki w gabinetach zlokalizowanych w szkołach wykonują świadczenia zdrowotne, polegające na badaniach przesiewowych, pierwszej pomocy przedlekarskiej, promocji i edukacji zdrowotnej, profilaktyce zdrowotnej, bilansach przy udziale lekarza, badaniach kontrolnych uczniów z problemami zdrowotnymi, monitoringu grup dyspanseryjnych, fluoryzacji, bez wykonywania zabiegów naruszających ciągłość tkanki. W związku z charakterem działalności prowadzonej w gabinetach pomocy przedlekarskiej w szkołach, nie wytwarza się odpadów medycznych. Do większości kontrolowanych gabinetów nie jest zapewniony dostęp dla osób niepełnosprawnych, ponieważ szkoły, w których mieszczą się gabinety nie mają zniesionych barier architektonicznych z wyjątkiem gabinetów w:

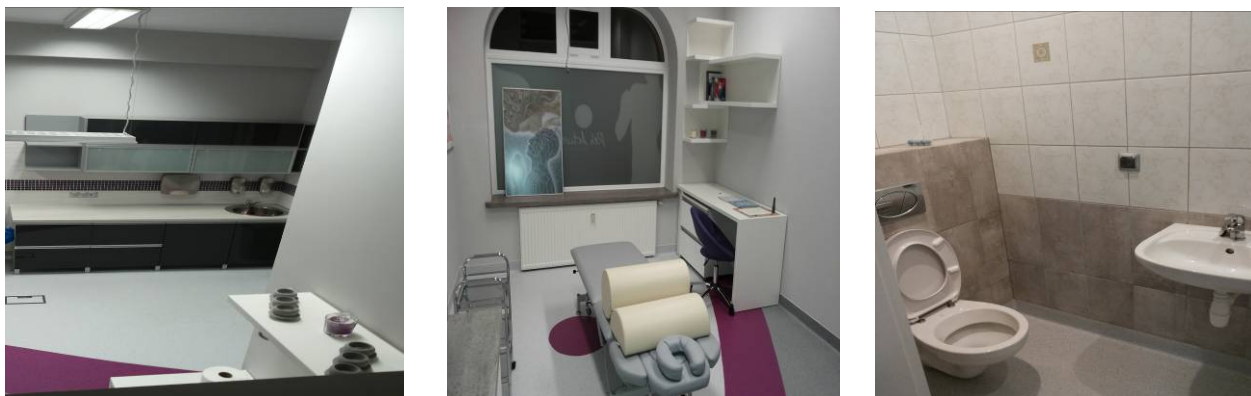
- Szkole Podstawowej Nr 1 im. Stanisława Staszica, ul. Buczka 11, 64-920 Piła,
- Szkole Podstawowej Nr 12 z Oddziałami Integracyjnymi ul. Lelewela 140, 64-920 Piła,
- Zespole Szkół Nr 1 im. Jana Brzechwy, ul. Brzozowa 4, 64-920 Piła (szkoła podstawowa i gimnazjum),
- Zespole Szkół Nr 2 im. Królowej Jadwigi, ul. Królowej Jadwigi, 64-920 Piła (szkoła podstawowa i gimnazjum),
- Zespole Szkół im. Stanisława Staszica, al. Powstańców Wlkp. 18, 64-920 Piła,

Na podstawie kontroli sanitarnych przeprowadzonych zgodnie z harmonogramem kontroli na rok 2015 stwierdza się, iż stan sanitarno - porządkowy i techniczny gabinetów profilaktycznych i pomocy przedlekarskiej w szkołach jest poprawny, pomieszczenia, w których wykonywane są świadczenia wyposażone są w niezbędny sprzęt i materiały, dostępne są środki dezynfekcyjne do rąk, skóry, powierzchni dotykowych i bezdotykowych o aktualnych terminach ważności, osoby wykonujące działalność posiadały aktualne badania sanitarno – epidemiologiczne oraz zaświadczenia o zdolności do wykonywania zawodu. W kontrolowanych gabinetów opracowano i wdrożono stosowne procedury higieniczno – sanitarne – mycia i dezynfekcji rąk, powierzchni dotykowych i bezdotykowych, postępowania w przypadku skażenia powierzchni materiałem

biologicznym, które są zatwierdzone i na bieżąco aktualizowane. Gabinety zaopatrzone są w podstawowe materiały i środki medyczne z aktualnymi datami ważności.

IV.6. Inne obiekty świadczące usługi medyczne

W ewidencji 20 obiektów, skontrolowano 5, w grupie tej znajdują się placówki zajmujące się fizjoterapią, rehabilitacją, badaniem słuchu, zakłady rtg i rtg zębów, poradnie dietetyczne.

Rysunek 10. Maserjaro – Gabinet Masażu i Terapii w Pile Fot. Agnieszka Wnuk – Urbańska

Podsumowanie

Placówki leczenia są obiektami dobrymi w zakresie utrzymania stanu sanitarno – porządkowego z pojedynczymi wyjątkami. W gabinetach prywatnych – indywidualnej działalności problemem pozostają bariery architektoniczne; w niektórych przypadkach jedynym rozwiązaniem jest zmiana miejsca świadczenia usług na pomieszczenia, które spełnia wymagania, jednak ten proces przebiega bardzo opornie, bowiem jest trudny do zaakceptowania przez samych świadczeniodawców usług medycznych. Powstające nowe gabinety spełniają wszystkie wymogi przewidziane przepisami prawa.

V. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

V.1. Zakres nadzoru sanitarnego

Działalność Sekcji Higieny Żywności Żywienia i Przedmiotów Użytku w 2015 roku miała za zadanie sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności, żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, poprzez prowadzenie efektywnej działalności kontrolnej w podległych zakładach, zmierzającej do wyegzekwowania przestrzegania obowiązujących przepisów prawa krajowego i europejskiego w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia. W 2015r. nadzorem sanitarnym na terenie miasta Piły objęto 713 zakładów żywności, żywienia i przedmiotów użytku oraz zakładów z produktami kosmetycznymi (w 2014r- 676 zakładów). W nadzorowanych zakładach przeprowadzono ogółem 780 kontroli i rekontroli (w roku 2014 – 834). Wydano 353 (w roku 2014 – 354) decyzje administracyjne wyszczególnione w poniższej tabeli.

Tabela 6. Zestawienie ilości wydanych decyzji

DECYZJE	Lata	
	2014	2015
wstrzymania działalności produkcyjno-handlowej lub ograniczenia produkcji	5	7
nakazujące doprowadzenia zakładu do właściwego stanu sanitarno-technicznego	4	7
poszerzające działalność produkcyjno-handlową	29	14
zatwierdzająco – wygasające lub uchylające wydane decyzje, związane z poszerzeniem zakresu działalności	0	9
zatwierdzające zakład do prowadzenia działalności	116	114
wykreślające zakład - zaprzestanie prowadzenia działalności	94	94
warunkowego zatwierdzenia zakładu	6	10
płatnicze obciążające podmioty gospodarcze kosztami przeprowadzonych kontroli	91	91
przesunięcia terminów wykonania nieprawidłowości tzw. prolongaty	0	1
umorzenia wszczęcia postępowania	3	6
zmieniające	6	0
RAZEM	354	353

Ponadto wydano 40 zaświadczeń o wpisie do rejestrów zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej (w roku 2014 – 40).

Kontrole urzędowe żywności były przeprowadzane zgodnie z kompetencjami określonymi w ustawie z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2015r. poz. 594 z późn. zm.) oraz w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985r. (Dz. U. z 2015r. poz. 1412 j.t.), a także w oparciu o rozporządzenie (WE) nr 882/2004 Parlamentu

Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regulami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt. Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych. Za zaniedbania sanitarne nałożono 74 mandaty karne (w roku 2014 – 63), na łączną kwotę 11.950,- zł. (w roku 2014 – 15.150,-zł.). Skierowano 8 wniosków o nałożenie kary pieniężnej do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (w roku 2014 – 4), za prowadzenie działalności w zakresie produkcji lub obrotu żywnością bez złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów lub o zatwierdzenie zakładu i wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz prowadzenie działalności w zakresie niezgodnym z decyzją zatwierdzającą zakład. Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w drodze decyzji wymierzył kary pieniężne dla 8 podmiotów na łączną kwotę 5.600,-zł., (w roku 2014 – 3/1.500, -zł.).

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych 239 próbek środków spożywczych (w roku 2014 – 214), 9 próbek przedmiotów użytku (w roku 2014 – 9), i 3 próbki kosmetyków (w roku 2014 – 3). Wymagań jakości zdrowotnej nie spełniały 2 próbki środków spożywczych (w roku 2014 – 3), które zostały zakwestionowane z uwagi na błędy w oznakowaniu oraz 2 próbki środków spożywczych opatrzone uwagami, które dotyczyły braku informacji o warunkach przechowywania oraz niewłaściwego nazewnictwa witaminy B1. Najwięcej próbek pobrano z miejsc obrotu żywnością.

W 2015 roku przyjęto 29 (w roku 2014 – 27) interwencji konsumentów w sprawie m.in.:

- wprowadzania do sprzedaży artykułów spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej, w tym ze zmianami organoleptycznymi, z zawartością „ciał obcych” i po terminie przydatności do spożycia,
- nieprawidłowego przechowywania środków spożywczych tj. w złych warunkach sanitarno – higienicznych (obecność gryzoni), przerywania ciągłości łańcucha chłodniczego,
- nie przestrzeganie warunków sanitarno-higienicznych przy produkcji i sprzedaży środków spożywczych, brudne kosze zakupowe w marketach, nieprawidłowe przechowywanie odpadów, zatrudnianie personelu bez aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych,
- prowadzenie działalności bez zatwierdzenia zakładu przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile.

Potwierdziły się interwencje dotyczące wprowadzania do obrotu artykułów spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej (tzn. po terminie przydatności do spożycia, ze zmianami organoleptycznymi), złych warunków sanitarno-higienicznych w zakładach produkujących

lub wprowadzających do sprzedaży żywność, nieprawidłowego przechowywania produktów spożywczych tj. z narażeniem na zanieczyszczenia, w warunkach niezgodnych z deklaracjami producentów, nieprawidłowego gromadzenia i przechowywania odpadów, prowadzenia działalności bez uzyskania decyzji zatwierdzającej zakład. Ogółem potwierdzono zasadność 21 interwencji. We wszystkich przypadkach prowadzono w trybie pilnym postępowanie ustawowe, zgodnie z posiadanymi kompetencjami. Osobom wnoszącym interwencje z podaniem danych osobowych udzielano każdorazowo pisemnej odpowiedzi. W związku z potwierdzeniem się zgłoszonych interwencji nałożono 16 mandatów karnych na kwotę 2.700,- zł. (w roku 2014 – 15 na kwotę 3.250,- zł.) oraz wydano 1 decyzję nakazującą zawieszenie działalności produkcyjnej (w roku 2014 – 1), w sklepie cukierniczym, z uwagi na prowadzenie działalności niezgodnie z zakresem decyzji zatwierdzającej zakład.

W 2015r. wpłynęło 10 wniosków o dokonanie granicznej kontroli sanitarnej środków spożywczych (skrobi ziemniaczanej, kawy mielonej w kapsułkach palonej i zielonej, herbaty i kawy rozpuszczalnej), eksportowanych do różnych krajów świata (Turcja, Hong – Kong, Maroko, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Shanghaj, Iran, Egipt), z czego jeden wniosek został wycofany na prośbę podmiotu. Rozpatrzono 9 wniosków. Przeprowadzono 9 kontroli obejmujących sprawdzenie dokumentacji, oględziny partii produktu. Wydano 11 świadectw spełniających wymagania zdrowotne przez środek spożywczy.

Kontrole akcyjne stanowiły stały element działalności organu nadzoru sanitarnego nad żywnością i żywieniem, które wynikały z zaleceń Głównego Inspektora Sanitarnego/Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. W zakresie kontroli akcyjnych przeprowadzono następujące działania:

- 8 kontroli sanitarnych w godzinach popołudniowych, które podyktowane były wzmożonym nadzorem nad zakładami żywnościowo-żywnościowymi (w roku 2014 – 24). W wyniku przeprowadzonych kontroli nałożono 2 mandaty karne na sumę 500,- zł., (w roku 2014 – 2 na 350,-zł.), z powodu przerwania ciągłości łańcucha chłodniczego, sprzedaży artykułów spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia oraz prowadzenie działalności bez posiadania decyzji wydanej przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile;
- 49 kontroli sanitarnych w wolne soboty i niedziele w zakładach żywienia zbiorowego otwartego i w sklepach mięsnych na targowiskach (w roku 2014 – 52). W wyniku tych kontroli nałożono 12 mandatów karnych na sumę 1.650,- zł. (w roku 2014 – 11/1.600,-zł.), za następujące nieprawidłowości: nieprzestrzeganie bieżącego stanu sanitarno-higienicznego, sprzedaż artykułów spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia, brak opracowanej i wdrożonej instrukcji dobrej praktyki higienicznej (GHP) i/lub systemu HACCP (Analiza Zagrożeń i Krytyczne Punkty Kontroli), w tym brak prowadzonych rejestrów, brak przestrzegania rozdzielczości podczas sprzedaży tj. (ważenie surowców odbywa się na tej

samej wadze co produktów przeznaczonych do bezpośredniej konsumpcji), brak dokumentu potwierdzającego źródło pochodzenia towaru;

- w okresie przedświątecznym przeprowadzono 9 kontroli sanitarnych na targowiskach i w sklepach (w roku 2014 – 8), w zakresie przestrzegania prawidłowych warunków sanitarno-higienicznych, podczas wprowadzania do obrotu ryb żywych. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Ponadto w związku z organizowanym przez Prezydenta Miasta Piły Pilskim Jarmarkiem Bożonarodzeniowym w okresie przedświątecznym, przeprowadzono 8 kontroli sanitarnych (w roku 2014 – 20). Na wnioski podmiotów wydano 5 decyzji terminowych zatwierdzających stoiska handlowe, z uwagi na wprowadzanie do obrotu środków spożywczych w opakowaniach jednostkowych producenta i luzem – nietrwałych mikrobiologicznie oraz 2 terminowe zaświadczenia o wpisie do rejestru, z uwagi na wprowadzanie do obrotu środków spożywczych w opakowaniach jednostkowych producenta – trwałych mikrobiologicznie. W ofercie sprzedażowej znajdowały się produkty typu: wyroby wędliniarskie, nabiałowe, dania garmażeryjne, rybne oraz cukiernicze;
- 6 kontroli z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Pile podczas trwania zimowisk dla dzieci w szkołach;
- przeprowadzono kontrole tematyczne dotyczące oceny czystości wózków, koszy zakupowych, postępowania z odpadami, znakowania suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz żywności wzbogaconej;
- przeprowadzono kontrole tematyczne w związku z podejrzeniem wprowadzenia do obrotu środka spożywczego specjalnego przeznaczenia medycznego pn. „Thionerv 600,” posiadającego taki sam skład jak produkt leczniczy. Ponadto wysłano zapytania do aptek dotyczące ww. środka, w wyniku których uzyskano elektroniczne informacje o braku posiadania na stanie ww. środka;
- w okresie zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży przeprowadzono odpowiednio 11 i 5 (w roku 2014 – 10 i 6) kontroli w placówkach żywieniowych, w wyniku których nie stwierdzono nieprawidłowości;

Do grupy obiektów, w których nie stwierdzono zakładów niezgodnych z arkuszem oceny stanu sanitarnego należą: wytwórnie lodów, automaty do lodów, ciastkarnie, przetwórnie owocowo-warzywne i grzybowe, wytwórnie chrupek, wytwórnie żywności, kioski, obiekty ruchome i tymczasowe, środki transportu i inne obiekty obrotu żywnością.

Do grupy obiektów, w których stwierdzono zakłady niezgodne z arkuszem oceny stanu sanitarnego należą: zakłady garmażeryjne (100% w stosunku do sklasyfikowanych), piekarnie (33,3% w stosunku do sklasyfikowanych), sklepy spożywcze i markety (14,5% w stosunku do sklasyfikowanych), zakłady małej gastronomii (8,9% w stosunku do sklasyfikowanych),

hurtownie (8,1% w stosunku do sklasyfikowanych), zakłady żywienia zbiorowego otwartego (4,5% w stosunku do sklasyfikowanych). Odsetek obiektów żywności i żywienia o stanie sanitarnym niezgodnym z wymaganiami w latach 2014-2015 przedstawia poniższa tabela:

Tabela 7. Obiekty o złym stanie sanitarnym w latach 2014-2015

Lata	Odsetek obiektów o złym stanie sanitarnym (%)
2014	9,3
2015	11,7

Porównując lata 2014 – 2015 obserwujemy wzrost liczby zakładów nie spełniających wymagań sanitarno – higienicznych. Zestawienie zakładów o złym stanie sanitarnym według grup obiektów przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Zakłady o złym stanie sanitarnym wg grup obiektów w latach 2014 i 2015

L.p	Rodzaj obiektu	2014	2015
		%	%
1.	Zakłady garmazeryjne	0	100
2.	Piekarnie	16	33,3
3.	Sklepy spożywcze i markety	11,9	14,5
4.	Zakłady małej gastronomii	5,2	8,9
5.	Magazyny hurtowe	0	8,1
6.	Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	15,4	4,5

Porównując lata 2014-2015 nastąpiło pogorszenie stanu sanitarnego w zakładach garmazeryjnych, piekarniach, sklepach spożywczych i marketach, zakładach małej gastronomii, magazynach hurtowych. Natomiast w zakładach żywienia zbiorowego otwartego nastąpiła poprawa.

V.2. Opis grupy obiektów o najgorszym stanie sanitarnym

W przypadku poszczególnych grup obiektów, w których stan sanitarny stanowił zagrożenie dla bezpieczeństwa żywności przedstawia się następująco.

V.2.1. Zakłady garmazeryjne - na 1 sklasyfikowany, oceniono 1 zakład jako niezgodny z wymaganiami, co stanowi 100% ocenionych. W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono brak opracowanych procedur i rejestrów wynikających z dobrej praktyki higienicznej i systemu HACCP. Nałożono 1 mandat karny w wysokości 100,-zł. oraz wydano decyzję administracyjną nakazującą opracowanie powyższej dokumentacji. W miesiącu sierpniu 2015r. zakład został wykreślony z rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w związku z zaprzestaniem prowadzenia działalności.

V.2.2. Piekarnie – na 6 sklasyfikowanych, 2 zakłady oceniono jako niezgodne, co stanowi 33,3% ocenionych. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

- brak zachowanego bieżącego stanu sanitarno-higienicznego zakładu,
- brak środków do higienicznego mycia i suszenia rąk podczas trwania prac produkcyjnych,
- brak zabezpieczenia żywności przed zanieczyszczeniami,
- artykuły spożywcze po upływie terminu/daty przydatności do spożycia.

Nałożono 2 mandaty karne w wysokości 800,-zł.

V.2.3. Sklepy spożywcze i supermarkety – na 159 sklasyfikowanych, 23 oceniono jako niezgodne, co stanowi 14,5% ocenionych. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

- artykuły spożywcze po upływie terminu/daty przydatności do spożycia,
- przerwany łańcuch chłodniczy środków spożywczych łatwo psujących się,
- zły stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i urządzeń,
- brak segregacji artykułów spożywczych w urządzeniach chłodniczych oraz brak rozdzielczości sprzedaży,
- brak zabezpieczenia środków spożywczych przed wewnętrznymi i zewnętrznymi zanieczyszczeniami,
- brak identyfikacji źródła pochodzenia na wprowadzane do obrotu artykuły spożywcze,
- brak zapisów w rejestrach z monitoringu temperatury oraz dobrej praktyki higienicznej,
- niewłaściwe magazynowanie artykułów spożywczych.

Nałożono 40 mandatów karnych w wysokości 5.850,- zł.

V.2.4. Obiekty żywienia zbiorowego

V.2.4.1. Zakłady żywienia zbiorowego otwartego – na 44 sklasyfikowanych oceniono 2 zakłady jako niezgodne z wymaganiami, co stanowi 4,5% ocenionych. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

- używanie stanowisk pracy niezgodnie z ich przeznaczeniem,
- nieprawidłowe przechowywanie artykułów spożywczych – niezgodnie z deklaracją producenta,
- zły stan sanitarno - techniczny pomieszczeń i urządzeń,
- nieprawidłowo prowadzona dezynfekcja naczyń,
- brak segregacji żywności w urządzeniach chłodniczych,
- brak zabezpieczenia środków spożywczych przed wewnętrznymi i zewnętrznymi zanieczyszczeniami,
- brak wdrożonego systemu HACCP.

Nałożono 8 mandatów karnych w wysokości 1.350,-zł.

V.2.4.2. Zakłady małej gastronomii – na 79 sklasyfikowanych oceniono 7 zakładów jako niezgodne z wymaganiami, co stanowi 8,9% ocenionych. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

- brak prawidłowo prowadzonej dezynfekcji naczyń,
- nieprawidłowe przechowywanie artykułów spożywczych – niezgodnie z deklaracją producenta,
- brak bieżącej czystości i porządku w zakładzie,
- zły stan sanitarno – techniczny pomieszczeń i urządzeń,
- brak segregacji żywności w urządzeniach chłodniczych,
- brak zabezpieczenia środków spożywczych przed wewnętrznymi i zewnętrznymi zanieczyszczeniami,
- stanowiska pracy wykorzystywane niezgodnie z ich przeznaczeniem,

Nałożono 9 mandatów karnych w wysokości 1.400,-zł.

V.2.5. Hurtownie – na 37 sklasyfikowanych 3 oceniono jako niezgodne z wymaganiami, co stanowi 8,1% ocenionych. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

- wprowadzanie do obrotu artykułów spożywczych po upływie terminu/daty przydatności do spożycia,
- brak zachowanego bieżącego stanu sanitarno-higienicznego zakładu,
- zły stan sanitarno-techniczny,
- brak zabezpieczenia środków spożywczych przed wewnętrznymi i zewnętrznymi zanieczyszczeniami.

Nałożono 3 mandaty karne w wysokości 500,-zł.

Na podstawie przeprowadzonej analizy stwierdzono, iż większość uchybień wynikała z zaniedbań właścicieli i pracowników zatrudnionych w sektorze spożywczym, braku środków finansowych lub nadmiernej oszczędności, braku wdrożenia systemu HACCP oraz nie przestrzegania zasad dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej (GHP/GMP).

V. 3. Stan sanitarny środków transportu żywności

W roku 2015r. skontrolowano 80 środków transportu, w tym 54 środki transportu stanowiące samodzielny, pojedynczy zakład, należący do osób prywatnych i firm transportowych oraz 26 środków transportu, będących na wyposażeniu zakładów żywnościowo-żywnościowych. Wydano 54 decyzje zatwierdzające na przewóz artykułów spożywczych.

V.4. Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych

W 2015 roku pobrano 239 (w roku 2014 – 226) próbek środków spożywczych, 9 (w roku 2014 – 9) próbek przedmiotów użytku i 3 próbki kosmetyków (w roku 2014 – 3) do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli, monitoringu oraz próbki do badań laboratoryjnych wspólnych w ramach kontroli urzędowej i monitoringu. Zgodnie z rocznym planem pobierania próbek na rok 2015 zaplanowano 113 próbek do badań w kierunku zanieczyszczeń fizykochemicznych (w roku 2014 – 94) oraz 131 próbek do badań w kierunku zanieczyszczeń

mikrobiologicznych (w roku 2014 – 123). Roczny plan został zrealizowany w 100%. Zgodnie z planem poboru próbek dokonano bieżącej oceny jakości tłuszczów smażalniczych w zakładach małej gastronomii oraz w ciastkarniach za pomocą Oleo Testów – nieprawidłowości nie stwierdzono. Poza planem pobrano 7 próbek (w roku 2014 – 9), w tym 4 próbki środków spożywczych (w roku 2014 – 6) i 3 próbki kosmetyków (w roku 2014 – 3). Zakwestionowano 2 próbki środków spożywczych (w roku 2014 – 3) i 2 próbki środków spożywczych opatrzone uwagą, która dotyczyła braku w oznakowaniu produktu warunków przechowywania. Pobór próbek prowadzony był zgodnie z procedurą pobierania próbek w ramach nadzoru bieżącego.

Tabela 9. *Próbki kwestionowane oraz te opatrzone uwagą*

Nazwa wyrobu	Przyczyna kwestionowania lub uwag
1. Pieczarki Marynowane - Mosso	Zwrócono uwagę, że w oznakowaniu produktu nie podano warunków przechowywania
2. Slimbel System środek spożywczy zastępujący posiłek do kontroli masy ciała o smaku jogurtowym z kawałkami czekolady	Zakwestionowano z uwagi na oznakowanie. W oznakowaniu środka spożywczego stwierdzono: – liczne błędy językowe np. „zawiera cukrów, kawałkami czekolady, hydroksy węglanu magnezu, zawiera pochodzi od laktozy, błonnik, tłuszcze”. – w wykazie składników wymieniono substancje dodatkowe zawarte w oleju słonecznikowym: E-472c, E-304 i E-306 bez podania ich funkcji technologicznej, nieprawidłowy zapis numeru dodatku do żywności – w składnikach wymieniono dodatek glukonianu żelazowego a może być dodany glukonian żelazawy. W tabeli wartości odżywczej: – dla cynku nie podano jednostki, – prezentacja informacji jest niewłaściwa np. „w tym nasycone”, kolejność danych, – podano skrót Z.D.S.- zalecane dzienne spożycie, a powinna być referencyjna wartość spożycia
3. Pierwsze Ciasteczka HiPP BIO	Próbka niekwestionowana, opatrzona uwagą ze względu na oznakowanie: podanie w tabeli wartości odżywczej producenta witaminy B1. W myśl wymagań określonych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1169/2011 z dnia 25.10.2011r. w sprawie przekazania konsumentom informacji na temat żywności (Dz. U. UE L 304 z dnia 22.11.2011r. z późn. zm.) prawidłowy zapis to „tiamina”
4. Rutinoscorvit TM - suplement diety	Zakwestionowano z uwagi na oznakowanie. Umieszczono w oznakowaniu informację „Zawiera substancję słodzącą”, a w składnikach nie określono, który dodatek do żywności pełni funkcję substancji słodzącej. Ponadto w składnikach zadeklarowano użycie laktozy, a nie umieszczono tej informacji jako dodatkowego rodzaju danych szczegółowych

We wszystkich stwierdzonych niezgodnościach postępowano zgodnie z „Algorytmem postępowania z próbkami żywności i przedmiotami użytku oraz wynikami badania próbek” tzn. przekazywano wyniki badań odpowiednio do właściwego terenowo Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego/Powiatowego Lekarza Weterynarii nadzorującego zakład produkcyjny oraz do zakładu, w którym pobierano próbki.

Zgodnie z rocznym planem poboru próbek pobrano 2 próbki środków spożywczych do badań laboratoryjnych w kierunku GMO - żywności genetycznie modyfikowanej (w roku 2014 – 2), 1 próbkę produktu z grupy „galanteria ciastkarska”, zawierającą w składzie mąkę kukurydzianą lub sojową, potencjalnie wyprodukowaną z GMO oraz 1 próbkę z grupy „mrożone warzywa”.

W obu próbkach nie stwierdzono obecności organizmów zmodyfikowanych genetycznie. Ze względu na oznaczoną ilość GMO produkty nie wymagały oznakowania. Zgodnie z rozporządzeniem (WE) 1830/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003r., dotyczącym możliwości śledzenia i etykietowania organizmów zmodyfikowanych genetycznie oraz możliwości śledzenia żywności i produktów paszowych wyprodukowanych z organizmów zmodyfikowanych genetycznie, znakowania wymagają produkty zawierające GMO w ilości większej niż 0,9%.

V.5. Suplementy diety

W trakcie kontroli sanitarnych sprawdzano prawidłowość znakowania środków spożywczych, w tym ze szczególnym uwzględnieniem suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i żywności wzbogaconej. Oceniono znakowanie 38 suplementów diety (w roku 2014 – 57), 12 środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, w tym 5 środków specjalnego przeznaczenia medycznego (w roku 2014 – 13), 19 środków spożywczych wzbogaconych (w roku 2014 – 12). Nadto wpisano do rejestru zakładów 2 przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w zakresie pośrednictwa w sprzedaży internetowej „na odległość” (sprzedaż wysyłkowa) m.in. suplementów diety dla sportowców na redukcję wagi, jędrne ciało, energię i witalność „Białko Fit Miss”, „Amino Pump”.

Pobrano do badań laboratoryjnych, w ramach urzędowej kontroli żywności 7 próbek suplementów diety: 5 w kierunku znakowania, 2 w kierunku zawartości składników odżywczych. Jedna próbka została zakwestionowana z uwagi na oznakowanie. Ponadto do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności w kierunku znakowania pobrano 2 środki spożywcze stosowane w dietach o ograniczonej zawartości energii w celu redukcji masy ciała. Jedna próbka została zakwestionowana. Niniejsze nieprawidłowości opisane są powyżej w części dotyczącej: „Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych”.

V. 6. Działania w ramach systemu RASFF

W 2015r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w ramach funkcjonowania systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach (RASFF) otrzymał 22 (w roku 2014 - 28) powiadomienia o niebezpiecznej żywności i paszach: 18 dotyczyło produktów spożywczych, pochodzących z Polski i dystrybuowanych do kraju przeznaczenia (w roku 2014 - 23), 4 dotyczyły wyrobów do kontaktu z żywnością (w roku 2014 - 5). Zagrożenia dzielone były na chemiczne (20) i mikrobiologiczne (2). Przesłane powiadomienia ze względu na rodzaj, podzielone były na alarmowe (17) i informacyjne (5). Zgłoszone produkty w systemie nie spełniały wymagań przepisów prawnych i stanowiły równocześnie potencjalne zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów.

Żywność niebezpieczna dla zdrowia objęta powiadomieniami zanieczyszczona była: **chemicznie** i zakwestionowana została ze względu na:

- niezdeklarowaną zawartość substancji - ikaryny i innych substancji z roślin *Epimedium* w suplemencie diety pn. TEST CORE;
- zawartość substancji dodatkowej cytrynianem trisodowym (E331) zanieczyszczonym arsenem, dodawanym do produktu alkoholowego pn. Jack & Ginger;
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu WWA w oliwkach z wyłoków z oliwek z Włoch, szprocie wędzonym w oleju roślinnym z Łotwy;
- niezdeklarowanej na etykiecie obecności siarczanów w owocach żurawiny z Polski;
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A w rodzynekach sułtańskich z Polski i w rodzynekach z Iranu,
- obecność zabronionej substancji 2,4- dinitrofenolu (DNP) w produkcie - odżywcze z USA);
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) pozostałości acetamiprydu w herbacie czarnej liściastej z Indii;
- przekroczenie dopuszczalnego poziomu barwnika – czerwieni koszenilowej w koktajlu o smaku czarnej porzeczki z Polski;
- nieprawidłowy skład suplementu diety, który posiadał substancję siarczan agmatyny-zaliczaną do nowej żywności, którą to producent nie zgłosił do rejestracji jako nową żywność w suplemencie diety pn. PUMP IT;
- stwierdzenie w składzie produktu pn. NOX PUMP z ekstraktu z liści Acacia Rigidula oraz niedozwolonych do stosowania w środka spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego aminokwasów (alfaketoglutaran L-argininy, jabłczan L-cytruliny, glicynopropionilo L-karnityna HCl, N-acetylo L-tyrozyna);
- stwierdzenie przekroczenia dopuszczalnego limitu dla kwasu sorbowego w śliwkach suszonych pochodzących z Polski;
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu rtęci w mrożonym steku z Marlina poławianego w Oceanie Atlantyckim;
- brak informacji o alergenii na etykiecie produktu - pieczarki marynowanej z Polski;
- zawyżoną zawartość SO₂ (dwutlenki siarki), alergenu nie wykazanego na etykiecie produktu.

mikrobiologicznie i zakwestionowana została ze względu na: obecność bakterii chorobotwórczych Salmonella w makreli wędzonej z Polski obecności Listerii monocytogenes w wędzonce – szynce pochodzącej z Polski.

Powiadomieniami objęte były również wyroby do kontaktu z żywnością, które zanieczyszczone były chemicznie i zakwestionowane ze względu na:

- stwierdzenie migracji specyficznej pierwszorzędowych amin aromatycznych – nylonowa łyżka z Chin;

- wysoka migracja ołowiu i kadmu z obrzeża - kubka szklanego z Chin;
- wysoka migracja ołowiu i kadmu z obrzeża - kieliszka do szampana z Polski;
- znacząco wyraźna zmiana smaku wody po jej zagotowaniu w czajniku elektrycznym z Polski.

Pracownicy Sekcji Higieny Żywności Żywienia i Przedmiotów Użytku podejmowali natychmiastowe działania wyjaśniające i zaradcze stosownie do stanu faktycznego, zgodnie z ustawowymi kompetencjami, zapewniające wyeliminowanie zagrożenia, przeprowadzając 19 kontroli w zakładach wskazanych w listach dystrybucyjnych oraz 19 razy informując telefonicznie podmioty wskazane w listach dystrybucyjnych, o kwestionowanych produktach, objętych powiadomieniami, które potencjalnie zostały zakupione, uzyskując tym samym zwrotne odpowiedzi drogą e-mailową o podjętych działaniach. Przeprowadzone kontrole sanitarne oraz uzyskane informacje na piśmie, wykazały, że produkty kwestionowane zagrażające zdrowiu i życiu ludzi nie znajdowały się w sprzedaży, zostały wyprzedane indywidualnym klientom, jak również we własnym zakresie podmioty podejmowały działania o wycofywaniu z obrotu produktów niebezpiecznych zgodnie z własnymi procedurami.

W sporadycznych przypadkach w zakładach wywieszane były informacje dla klientów o możliwości zwrotu zakupionych środków spożywczych bądź, wyrobu do kontaktu z żywnością.

V.7. Nadzór nad obrotem grzybami i przetwórstwem grzybów

W okresie grzybobrania sprawowany był nadzór nad obrotem grzybami świeżymi. Prowadzone były dyżury grzyboznawcy i klasyfikatora, którzy udzielali porad w zakresie przynależności gatunkowej grzybów oraz zasad prawidłowego zbierania grzybów osobom prywatnym. Udzielono 6 porad w sprawie rozpoznawania przynależności gatunkowej grzybów świeżych (w roku 2014 - 14). W okresie grzybobrania, w holu siedziby Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile, wyświetlana była prezentacja multimedialna, dotycząca zasad prawidłowego zbierania grzybów świeżych i postępowania w razie pojawienia się zatruc grzybami. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile przekazał na stronę internetową informację o podstawowych zasadach bezpieczeństwa dla osób zbierających i spożywających grzyby jak również zasad wprowadzania do obrotu handlowego grzybów świeżych. Na stronie internetowej stacji umieszczone były informacje na temat bieżących kursów dla kandydatów na grzyboznawców i klasyfikatorów grzybów.

V.8. Nadzór nad przedmiotami użytku. Jakość zdrowotna przedmiotów użytku

W 2015 roku nadzorem objęto 31 miejsc obrotu przedmiotami użytku. Łącznie przeprowadzono 9 kontroli, z czego 7 zakładów sklasyfikowano i uzyskały ocenę zgodną z wymaganiami. Stwierdzono, że zakłady posiadają wymaganą dokumentację na wprowadzane do obrotu

przedmioty użytku. W ramach funkcjonowania systemu RASFF do Sekcji Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku, przesłano 4 powiadomienia, które dotyczyły następujących wyrobów do kontaktu z żywnością: nylonowej łyżki z Chin; kubka szklanego z Chin, kieliszka do szampana z Polski, czajnika elektrycznego z Polski. Przeprowadzono kontrole w zakładach wskazanych w listach dystrybucyjnych, w wyniku których nie stwierdzano w obrocie występowania zakwestionowanych przedmiotów użytku. Podmioty wdrożyły własne procedury wycofania. W ramach urzędowej kontroli pobrano do badań laboratoryjnych 9 próbek wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością tj. 2 próbki kubków ceramicznych, 2 próbki wyrobów z melaminy, 2 próbki wyrobów szklanych oraz 3 próbki z tworzyw sztucznych (talerz, flaczarka, kubek). Pobrane próbki nie były kwestionowane w zakresie badanych parametrów.

V. 9. Kosmetyki

Przeprowadzono 11 kontroli w miejscach obrotu kosmetykami (sklepy i hurtownie), podczas których dokonano 10 ocen zgodności oznakowania opakowania jednostkowego produktu kosmetycznego, w tym oświadczeń z wymaganiami zawartymi w obowiązujących przepisach prawnych. W jednym sklepie drogerijnym przeprowadzono kontrolę bez oceny produktu kosmetycznego. Zgodnie z zaplanowanymi zamierzeniami w zakresie nadzoru nad produktami kosmetycznymi szczególnie uwzględniano wyroby przeznaczone dla dzieci (kremy, balsamy do kąpieli, szampony) oraz wybielacze do zębów. Oceniano również zgodność oświadczeń umieszczanych na opakowaniach produktów kosmetycznych z kryteriami dotyczącymi ich uzasadniania, określonymi w rozporządzeniu (WE) nr 655/2013. W dwóch przypadkach zakwestionowano oświadczenia, które sugerowały działanie lecznicze. W powyższej sprawie przesłano pisma informujące do państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych, właściwych ze względu na lokalizację zakładów produkcyjnych, celem wykorzystania służbowego. Śledzono również strony internetowe z ofertami sprzedaży produktów kosmetycznych na terenie powiatu pilskiego. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Rozpatrzone 1 interwencję klienta dotyczącą naruszenia zasad importu kosmetyków z Korei Południowej. W sprawie tej został wydany wyrok nakazowy przez Sąd Rejonowy w Pile, uznający obwinioną winną wykroczenia wymierzając, jej karę grzywny w wysokości 100,- zł.

W ramach urzędowej kontroli pobrano do badań laboratoryjnych w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych 2 próbki produktów kosmetycznych dla dzieci pochodzenia krajowego (łagodny żel do mycia ciała i włosów dla dzieci oraz łagodny szampon i płyn do kąpieli dla dzieci). Natomiast w kierunku zanieczyszczeń chemicznych pobrano do badań laboratoryjnych 1 próbkę - „System Wybielający 10 Dni”, wyprodukowany w UE (Słowacja). Pobrane próbki nie były kwestionowane.

W ramach unijnego systemu RAPEX w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów kosmetycznych w roku 2015 nie otrzymano powiadomień o umieszczeniu, w tym systemie

notyfikacji, dotyczących obecności w obrocie kosmetyków uznanych za stwarzające zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów.

V.10. Ocena sposobu żywienia

Żywnienie zbiorowe zamknięte jest szczególnie ważnym elementem podstawowej formy żywienia dla określonych środowisk (pacjentów szpitali, dzieci w szkołach, przedszkolach i żłobkach, na obozach i koloniach, pensjonariuszy domów opieki społecznej).

W 2015 roku oceniono sposób żywienia w (62) zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego. Oceny żywienia dokonano na podstawie jadłospisów w stołówkach przedszkoli (27), w tym żywnienie w systemie cateringowym (9), stołówkach szkolnych (12), w tym żywnienie w systemie cateringowym (1), bloku żywieniowym dziennego domu opieki społecznej (1), Pilskim Centrum Pomocy Bliźniemu MONAR – MARKOT (2), w bloku żywienia w szpitalu w systemie cateringowym (1), w stołówkach na koloniach i obozach (14), w stołówce żłobka (3), w zakładzie usług cateringowych (1). Jadłospisy ocenione do momentu wejścia w życie nowych przepisów ułożone były zgodnie z zasadami prawidłowego żywienia, uwzględniały produkty odżywcze z każdej grupy.

Od 1 września 2015 roku obiekty systemu oświaty, w tym sklepiki szkolne oraz żywnienie zbiorowe dzieci i młodzieży kontrolowane były zgodnie z nowym rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2015r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Podczas przeprowadzanych czynności kontrolnych zwracano szczególną uwagę na:

- wyeliminowanie używania cukru do herbaty i kompotów, zastępując go naturalnym miodem pszczelim bądź innymi substancjami naturalnymi,
- ograniczenie podawania na podwieczorek wyrobów, które zawierają nie więcej niż 15g cukrów w 100g produktu gotowego do spożycia,
- zwiększenie podawania porcji ryb, która powinna znaleźć się w jadłospisie co najmniej raz w tygodniu,
- zwiększenie na częstotliwość podawania świeżych owoców i warzyw – jedna porcja, może być zastąpiona przez sok w porcji nieprzekraczającej 200ml,
- ograniczenie podawania potraw smażonych, w ciągu tygodnia szkolnego (od poniedziałku do piątku) może być podawana nie więcej niż jedna porcja potrawy smażonej,
- zastąpienie produktów takich jak: chipsy, paluszki, batony oraz słodkie napoje gazowane produktami mlecznymi (jogurt, kefir, maślanka), zbożowymi produktami śniadaniowymi, warzywami i owocami, kanapkami z pełnoziarnistego/razowego pieczywa oraz sokami (owocowe, warzywne, owocowo-warzywne) i wodami (naturalna mineralna, źródłana, stołowa).

V.11. Informacja o współpracy z innymi jednostkami kontrolnymi, środkami masowego przekazu

W 2015 roku współpracowano z:

1. Powiatowym Inspektoratem Weterynarii - zgodnie z zawartym porozumieniem z dnia 29.11.2007r. oraz Aneksm Nr 1 z dnia 19 października 2015r. pomiędzy Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Pile, a Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Pile o współdziałaniu i współpracy pomiędzy inspekcjami. Przeprowadzono 9 wspólnych kontroli w zakładach objętych nadzorem tj. w zakładzie przemysłu ziemniaczanego, w zakładzie obrotu żywnością. Ponadto skontrolowano stoiska handlowe z rybami w okresie przedświątecznym. W wyżej wymienionych zakładach nie stwierdzono nieprawidłowości.
2. Wojskowym Ośrodkiem Medycyny Prewencyjnej w Bydgoszczy - w ramach współpracy przeprowadzono na terenie miasta Piły 1 kontrolę z przedstawicielami Wojskowego Ośrodka Medycyny Prewencyjnej, podczas której stwierdzono zły stan sanitarno-techniczny ścian w magazynie przechowywania konserw. Wszczęto postępowanie administracyjne oraz przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, która potwierdziła wykonanie powyższych uchybień. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile poinformował Wojskowy Ośrodek Medycyny Prewencyjnej w Bydgoszczy o wynikach przeprowadzonej rekontroli.
3. Komendą Powiatową Policji w Pile - w ramach współpracy w okresie zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży przeprowadzono 6 kontroli z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Pile, w wyniku których nie stwierdzono nieprawidłowości.
4. Środkami masowego przekazu - na stronie internetowej stacji przez cały miniony rok umieszczane były informacje dotyczące:
 - kursów dla kandydatów na grzyboznawcę i klasyfikatora grzybów,
 - prezentacji dotyczącej zasad prawidłowego zbierania grzybów świeżych, jak również postępowania w razie wystąpienia zatruc grzybami – link WSSE;
 - podstawowych zasad bezpiecznego grzybobrania;
 - grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

Podsumowanie

1. W celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności w dalszym ciągu będzie kontynuowany nadzór sanitarny, szczególnie w zakresie:
 - przeprowadzania kontroli w obiektach, które uzyskały ocenę niezgodną w roku 2015;
 - wzmożonego nadzoru nad obiektami sezonowymi zlokalizowanymi na trasach turystycznych;

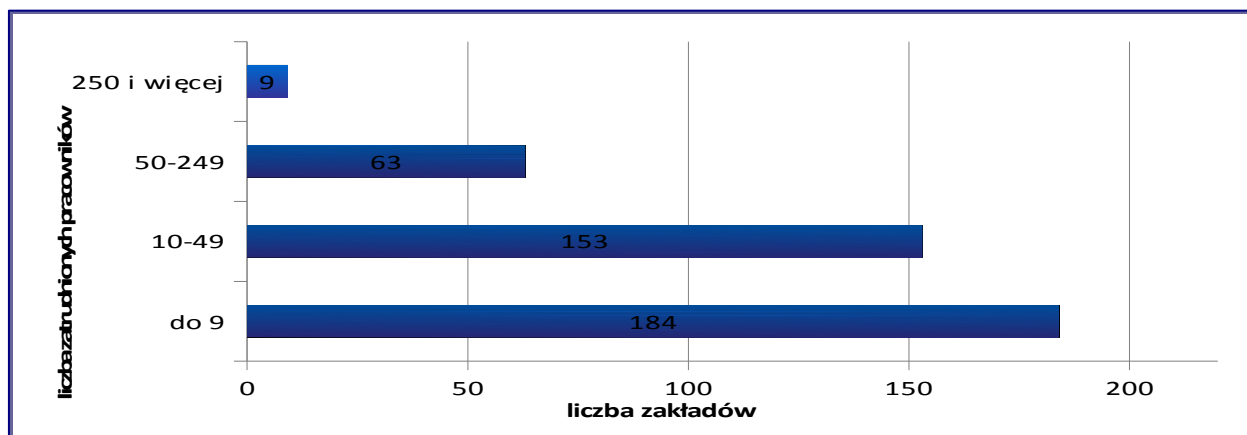
- prawidłowego znakowania środków spożywczych, w tym suplementów diety, produktów GMO, żywności bezglutenowej, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i środków spożywczych wzbogaconych;
- wdrożenia systemów kontroli wewnętrznej, zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz systemu HACCP w obiektach żywnościowo-żywnościowych;
- identyfikowalności surowców i produktów, nadzoru nad jakością mikrobiologiczną i chemiczną środków spożywczych, przedmiotów użytku, kosmetyków, realizowanego zgodnie z rocznym planem poboru próbek na rok 2016;
- zachowania łańcucha chłodniczego od surowca do gotowego produktu, co ma szczególne znaczenie w przypadku środków spożywczych łatwo psujących się;
- bezpieczeństwa materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością;
- bezpieczeństwa kosmetyków.

VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

VI. 1. Bieżący nadzór sanitarny

Na koniec 2015 roku w ewidencji Sekcji Higieny Pracy znajdowało się 269 podmiotów gospodarczych (294 obiektów), prowadzących działalność na terenie gminy Piła, w których pracownicy pracują w narażeniu na czynniki szkodliwe występujące w środowisku pracy, bądź zajmują się zawodowo obrotem chemikaliami (substancjami i mieszaninami chemicznymi, produktami biobójczymi, detergentami, prekursorami narkotyków, środkami ochrony roślin). Ogółem pod nadzorem w całym powiecie znajduje się 409 zakładów (457 obiektów), w których zatrudnionych jest 16712 pracowników.

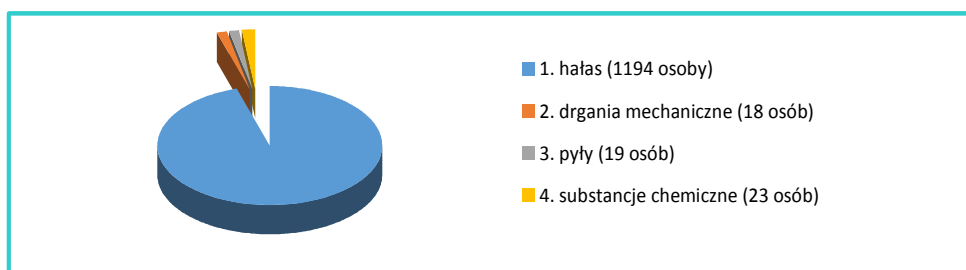

Wykres 1. Liczba zakładów pracy w powiecie pilskim w zależności od ilości zatrudnionych pracowników

Łącznie przeprowadzono 258 kontroli/wizytacji, w tym 20 wizytacji/wywiadów w sprawach chorób zawodowych oraz 143 kontrole/wizytacje w sprawie środków zastępczych, w tym 6 kontroli związanych z poborem prób produktów podejrzanych, iż są środkami zastępczymi (pobrano łącznie 20 próbek). W ramach bieżącego nadzoru nad przestrzeganiem przepisów higieny pracy przeprowadzono 95 kontroli sanitarnych, w tym 15 kontroli sprawdzających wykonanie nakazów decyzji oraz zaleceń pokontrolnych.

W ramach bieżącego nadzoru wykonano 3 kontrole interwencyjne związane ze skargami na nieprawidłowe warunki pracy oraz 2 kontrole w związku z informacjami przekazanymi przez Wojewódzką Inspekcję Ochrony Środowiska dotyczącymi niewłaściwego oznakowania substancji i mieszanin składowanych w magazynie oraz niezgodnego z przepisami sposobu magazynowania paliwa w firmie transportowej. W jednym przypadku kontrola wykazała nieprawidłowości, zostało wszczęte postępowanie administracyjne oraz wydano decyzję.

Pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy znajduje się 30 zakładów, w których występują przekroczenia normatywów higienicznych w zakresie NDS (najwyższych dopuszczalnych stężeń) i NDN (najwyższych dopuszczalnych natężeń) czynników szkodliwych, spośród nich skontrolowano 21 zakładów. Ogółem pracuje w przekroczeniach 1213 osób. Przekroczenia normatywów dotyczą głównie przekroczenia poziomu hałasu, w narażeniu na hałas powyżej 85dB pracują - 1194 osoby. W narażeniu na drgania mechaniczne pracuje 18 osób (przy obsłudze ręcznych urządzeń elektrycznych lub pneumatycznych), w narażeniu na pyły pracuje 19 osób zatrudnionych w zakładach przemysłu spożywczego (piekarnie, zakłady produkujące pierogi, kluski itp.), przy obróbce drewna, metalu. W narażeniu na czynniki chemiczne pracują 23 osoby w tym: 10 osób na mangan wydzielający się w trakcie spawania, 3 osoby na rtęć w zakładzie produkującym sprzęt oświetleniowy, 6 osób na nadtlenek wodoru w trawialni, 4 osoby na tlenki azotu pochodzące z procesu spawania.

Wykres 2. Osoby pracujące w przekroczeniach najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń (NDS i NDN)

Strefy, gdzie występuje hałas, są oznakowane znakami ostrzegawczymi lub/i bezpieczeństwa, pracownicy są informowani o występującym zagrożeniu. We wszystkich skontrolowanych zakładach stosowane są zabezpieczenia pracowników przed nadmiernym hałasem (indywidualne ochrony słuchu, bądź rozwiązania techniczne takie jak ekrany ochronne, ściany i kabiny dźwiękochłonne). W przypadku narażenia na drgania mechaniczne o działaniu miejscowym – przez ręce pracownika, pracownicy zaopatrzeni są w specjalistyczne rękawice antywibracyjne. W zakładach gdzie występują przekroczenia pyłów i substancji chemicznych stosowane są ochrony zbiorowe w postaci wentylacji ogólnych i miejscowych wyciągowych, pracownicy wyposażeni są w odpowiednie środki ochrony osobistej.

W 2015 roku wydano 28 decyzji administracyjnych w zakresie bieżącego nadzoru sanitarnego, w tym: 7 decyzji nakazujących usunięcie nieprawidłowości, 1 decyzję umarzającą postępowanie oraz 20 decyzji dotyczących środków zastępczych. W decyzjach ujęto 25 nakazów mających na celu usunięcie nieprawidłowości i tym samym poprawę warunków pracy, zapewnienie przestrzegania przepisów dotyczących chemikaliów oraz przestrzegania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych.

Nieprawidłowości w zakresie higieny pracy dotyczyły: brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy, brak aktualnej oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy, brak rejestrów czynników szkodliwych dla zdrowia oraz kart badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, brak rejestru prac i pracowników narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne z grupy 3 zagrożenia, nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń pracy oraz pomieszczeń higieniczno-sanitarnych dla pracowników, brak zapewnienia pracownikom odpowiednich środków do udzielania pierwszej pomocy, brak zapewnienia odpowiednich środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego. W czasie kontroli stwierdzono również nieprawidłowości w zakresie stosowania i wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin. Nieprawidłowości dotyczyły: brak aktualnego spisu stosowanych substancji chemicznych i ich mieszanin oraz brak aktualnych kart charakterystyki, nieprawidłowe oznakowania mieszanin chemicznych wprowadzanych do obrotu, brak sporządzenia prawidłowych kart charakterystyki mieszanin chemicznych wprowadzanych do obrotu, brak urządzenia do płukania oczu na stanowisku pracy z mieszaninami chemicznymi żrącymi, brak odpowiedniego oznakowania miejsca przechowywania mieszaniny niebezpiecznej, brak zapewnienia odpowiednich warunków przechowywania mieszaniny niebezpiecznej. Podczas kontroli wydawano również doraźne zalecenia dotyczące usunięcia uchybień z zakresu higieny pracy bądź gospodarki chemikaliami.

VI.2. Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi

Na koniec 2015r. w ewidencji zakładów znajdowały się 22 podmioty gospodarcze, w których pracownicy są narażeni na działanie czynników rakotwórczych, w szczególności: 2 zakłady opieki zdrowotnej, 3 laboratoria usługowo-badawcze i zakładowe, 1 galwanizernia, 1 zakład produkujący sprzęt oświetleniowy, 2 zakłady zajmujące się zagospodarowaniem terenów zieleni, 12 stacji paliwowych. Czynniki rakotwórcze w zakładach pracy to: benzen, promieniowanie jonizujące, epichlorohydryna, chromian potasu, dichromian potasu, WWA. Skontrolowano 4 zakłady, w których przeprowadzono łącznie 7 kontroli. W narażeniu na czynniki rakotwórcze w skontrolowanych zakładach pracuje ogółem 106 osób, w tym 43 kobiety. Przeprowadzone w 2015r. badania środowiska pracy nie wykazały przekroczeń normatywów higienicznych dotyczących czynników rakotwórczych. W zakresie nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi nie wydano decyzji administracyjnych.

VI.3. Nadzór nad stosowaniem, obrotem i produkcją substancji w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach (w tym nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 oraz produktami biobójczymi i środkami ochrony roślin)

Łącznie w ewidencji znajduje się 215 podmiotów gospodarczych, które produkują, wprowadzają do obrotu lub stosują substancje chemiczne i ich mieszaniny, z czego 153 podmioty stosują

w działalności zawodowej substancje chemiczne i ich mieszaniny, 60 podmiotów gospodarczych wprowadza do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny - są to hurtownie, markety, stacje paliw i inny handel detaliczny oraz 2 formulatorów (wytwórnice betonu). Ogółem przeprowadzono 70 kontroli w zakładach stosujących i wprowadzających do obrotu substancje w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach. Kontrole u dwóch podmiotów wprowadzających do obrotu mieszaniny chemiczne (płyny uzupełniające do e-papierosów) wykazały nieprawidłowości, wszczęto postępowanie administracyjne. Ukarano jednego przedsiębiorcę mandatem karnym na kwotę 200,- zł. za wprowadzanie do obrotu nieprawidłowo oznakowanych mieszanin chemicznych.

W przypadku prekursorów narkotyków brak jest wprowadzających do obrotu prekursorów narkotyków kategorii 2, do której należy: bezwodnik octowy, kwas fenylooctowy, kwas antranilowy, piperydyna, nadmanganian potasu lub Manganian (VII) potasu. W przypadku kategorii 3 jest dwóch dystrybutorów, którzy wprowadzają do obrotu takie prekursory narkotyków jak: kwas chlorowodorowy (chlorowodór), kwas solny techniczny 33 % i aceton. Prekursory narkotyków są stosowane w 8 zakładach w procesach produkcji lub jako odczynniki do analiz chemicznych tj. w 6 laboratoriach, w 2 zakładach produkcyjnych (bezwodnik octowy do produkcji skrobi i chlorowodór przy procesie produkcji krat i mat stalowych). Przeprowadzono 4 kontrole w zakresie prekursorów narkotyków u podmiotów stosujących prekursory narkotyków. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

VI.4. Choroby zawodowe, ocena narażenia zawodowego

Wydano ogółem 6 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej, w tym 5 decyzji jest prawomocnych oraz 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej, wystawiono 5 kart stwierdzenia choroby zawodowej. W przypadku 2 decyzji strona postępowania odwołała się, akta spraw wraz z odwołaniem przekazano do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Dwie decyzje zostały utrzymane w mocy. Przeprowadzono 20 wizytacje/wywiady, sporządzono 13 kart oceny narażenia zawodowego. Jednostki chorobowe, których dotyczyły wydane decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej w 2015r., to:

- zaćma wywołana działaniem promieniowania optycznego: Lp. 25.2 – 1 przypadek u spawacza,
- obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości, co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszącym, obliczony, jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1, 2 i 3 kHz.: Lp. 21 – 1 przypadek u mechanika wiertni,
- przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka: Lp. 20.1 – 1 przypadek u szwaczki,

- przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy: przewlekłe zapalenie nadkłykcia kości ramiennej Lp. 19.5 – 1 przypadek u stomatologa,
- pylice płuc: pylica spawaczy Lp. 3.4 – 1 przypadek u ślusarza-spawacza

W porównaniu z latami poprzednimi liczba stwierdzanych chorób zawodowych utrzymuje się na tym samym poziomie.

W ramach prowadzonej profilaktyki prozdrowotnej przeprowadzono 1 szkolenie w Szpitalu Specjalistycznym w Pile na temat chorób zawodowych, w tym chorób zakaźnych. Szkolenie organizowane było przez ZUS dla pracowników zatrudnionych w sektorze opieki zdrowotnej, wzięło w nim udział ok. 30 pracowników szpitala. Na szkoleniu omówiono zagadnienia dotyczące m.in. postępowania administracyjnego w chorobach zawodowych, omówiono choroby zawodowe: WZW typu B i C, gruźlica.

VI.5. Nadzór nad przestrzeganiem zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych

Środki zastępcze tzw. dopalacze, to potoczna nazwa różnego rodzaju produktów zawierających substancje psychoaktywne (wykazujące działanie stymulujące, relaksujące i halucynogenne), które nie znajdują się na liście środków kontrolowanych przez ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r.(Dz.U. z 2012r., poz.124 ze zm.).

Występują pod wieloma postaciami (naturalne: mieszanki ziołowe – susze, kadzidelka; substancje syntetyczne: zawierające mieszanki różnych grup związków działających psychoaktywnie), a ich skład często nie jest podawany na opakowaniach. Stanowią duże zagrożenie dla zdrowia i życia.

Kontrole dotyczące środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych oraz związane z tym postępowanie administracyjne prowadzi się zgodnie z art. 44b i art. 44c ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012r. poz. 124 ze zm.) oraz art. 27c ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2015r., poz. 1412).

Kontrole te przeprowadzane są w obecności funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Pile. Łącznie przeprowadzono 19 kontroli i 124 wizytacji w zakresie nadzoru nad środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi. W ramach akcji „Designer Drugs” przeprowadzono 1 kontrolę w salonie gier oraz w ramach nadzoru bieżącego przeprowadzono 142 kontrole i wizytacje w jednym obiekcie (sklepie), w którym działalność prowadziło 5 spółek, będących własnością jednej osoby oraz działalność prowadzi przedsiębiorca zajmujący się handlem akcesoriami do e-papierosów. Ww. spółki zajmowały się handlem wyrobami należącymi do różnego asortymentu m.in. gadżetami karnawałowymi, pamiątkami itp. Oprócz ww. wyrobów wprowadzały do obrotu produkty stwarzające zagrożenie zdrowia i życia ludzi – środki zastępcze. Zostało to potwierdzone badaniami i opinią biegłego z zakresu przestępczości narkotykowej.

Obecnie toczy się postępowanie wobec piątej spółki, która wprowadzała do obrotu produkty

podejrzane, że są środkami zastępczymi. Aktualnie produkty te są w trakcie badań laboratoryjnych. Postępowania wobec pozostałych podmiotów zostały na etapie administracyjnym zakończone.

Ogółem w 2015r. wydano 20 decyzji merytorycznych dotyczących środków zastępczych. Nakazy umieszczane w decyzjach w sprawie środków zastępczych dotyczyły:

- wstrzymania wprowadzania do obrotu oraz zatrzymania produktów, na czas niezbędny do przeprowadzenia oceny i badań ich bezpieczeństwa, nie dłuższy jednak niż 18 miesięcy,
- nakazania wycofania z obrotu produktów, co do których zachodzi uzasadnione podejrzenie, że są one środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi na czas niezbędny do przeprowadzenia oceny i badań ich bezpieczeństwa, nie dłuższy jednak niż 18 miesięcy,
- nakazania zaprzestania prowadzenia działalności w pomieszczeniach służących wprowadzaniu do obrotu ww. produktów na czas niezbędny do usunięcia zagrożenia, nie dłuższy niż 3 miesiące,
- zakazania wprowadzania do obrotu produktów będących środkami zastępczymi,
- nakazania wycofania produktów z obrotu,
- orzekania o zniszczeniu na koszt strony postępowania produktu będącego środkiem zastępczym.

Zatrzymano łącznie 20 rodzajów środków zastępczych - 180 sztuk produktów, które znajdują się w depozycie w Komendzie Powiatowej Policji w Pile. Ze 180 zabezpieczonych produktów pobrano 20 próbek do badań. Łączny koszt badań środków zastępczych wyniósł 4172,16,- zł. Wydano 6 decyzji płatniczych obciążających strony postępowania kosztami badań. Koszty badań ponosi strona postępowania, jednak do chwili obecnej nie zostały one wyegzekwowane.

Wydano 6 decyzji nakładających kary pieniężne za wprowadzanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych na łączną kwotę 370 000,- zł. Do końca 2015r. nie zostały one wyegzekwowane.

Wzięto udział w akcji policyjnej kontrolno-profilaktycznej pod kryptonimem „Designer Drugs” skierowanej przeciwko handlowi środkami zastępczymi. Wraz a funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Pile w dniu 27.02.2015r. przeprowadzono 1 kontrolę w dwóch salonach gier w Pile, będących własnością jednej spółki. W skontrolowanych obiektach nie stwierdzono wprowadzania do obrotu środków zastępczych. Ponadto wzięto udział w akcji Centralnego Biura Śledczego przeprowadzonej jednocześnie na terenie całego kraju. W ramach akcji przeprowadzono z udziałem funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Pile 1 kontrolę punktu, w którym sprzedawane były środki zastępcze.

Podsumowanie

1. W roku 2015 liczba zakładów będących w ewidencji Sekcji Higieny Pracy w porównaniu z rokiem 2014 wzrosła o 8 zakładów. Liczba zakładów, w których występują przekroczenia NDS i NDN – zmalała, z 34 zakładów w roku 2014 do 30 w zakładów w 2015 roku, Przekroczenia normatywów higienicznych dotyczą głównie przekroczeń poziomu hałasu.
2. W porównaniu z ubiegłym rokiem liczba rozpoznawanych i stwierdzanych przypadków chorób zawodowych nieznacznie się zmniejszyła.
3. W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, w wydawanych decyzjach administracyjnych najczęściej uwzględniano nakazy dotyczące zapewnienia prawidłowego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń higieniczno-sanitarnych dla pracowników oraz dotyczące wykonania pomiarów środowiska pracy.
4. W ramach nadzoru nad nielegalnym handlem środkami zastępczymi i innymi tego typu produktami, co do których zachodzi podejrzenie, że są one środkami zastępczymi wspólnie z funkcjonariuszami policji, prowadzono bieżący nadzór nad punktami, co do których zachodziło podejrzenie, że może odbywać się w nich nielegalny handel oraz wytwarzanie ww. środków. W czasie kontroli stwierdzano wprowadzanie do obrotu środków zastępczych.

VII. WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO - WYCHOWAWCZYCH

VII.1. Informacje wstępne

W 2015r. w ramach działań Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży sprawowano nadzór nad placówkami nauczania, wychowania, opieki oraz wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży, co miało na celu zapewnienie właściwych warunków higieniczno - sanitarnych pomieszczeń, sprzętu używanego w placówkach oraz eliminowanie niekorzystnych zjawisk występujących w środowisku przebywania dzieci i młodzieży podczas procesu nauczania i wychowania.

Skontrolowano 101 placówek nauczania i wychowania ujętych w ewidencji (w 2014 – 97) oraz 52 turnusy wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży (w 2014 – 47). W skontrolowanych placówkach nauczania i wychowania uczyło się i przebywało 19567 dzieci (w 2014 – 19413). Ogółem przeprowadzono 225 kontroli sanitarnych (w 2014 – 220) oraz wydano:

- 6 decyzji administracyjnych (w 2014r. – 3), w tym: 1 decyzję administracyjną nakazującą doprowadzenie natężenie oświetlenia sztucznego do parametrów zgodnych z PN EN 12464-1, 3 zmieniające termin wykonania nakazów decyzji z lat ubiegłych oraz 2 zezwalające na prowadzenie działalności w zakresie wsparcia dziennego. Aktualnie toczy się postępowanie administracyjne w stosunku do 10 placówek oświatowo-wychowawczych na terenie Piły (w roku 2014 – 9),
- 1 decyzję płatniczą (w 2014r.- 4),
- 8 (w 2014r.-8) opinii sanitarnych dotyczących spełnienia wymagań bezpieczeństwa i higieny oraz warunków higieniczno-sanitarnych do prowadzenia przedszkoli, Szkoły Języków Obcych dla dzieci oraz szkoły ponadgimnazjalnej, która nie podjęła działalności.

VII.2. Funkcjonalność i stan techniczny budynków

Wszystkie obiekty lub pomieszczenia przeznaczone do prowadzenia działalności oświatowo – wychowawczej posiadają odpowiednią infrastrukturę. Placówki nauczania i wychowania funkcjonują głównie w obiektach budowanych na ten cel lub zaadoptowanych do prowadzenia w nich działalności edukacyjno-wychowawczej, natomiast nowopowstające uzyskały pozytywną opinię Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile. We wszystkich obiektach, w których prowadzona jest działalność dydaktyczno-wychowawcza zapewniona jest bieżąca ciepła i zimna woda. Sanitariaty wyposażone są w mydło w płynie, suszarki do rąk lub ręczniki jednorazowe, papier toaletowy. Placówki zaopatrywane są wodę z wodociągu sieciowego, natomiast ścieki odprowadzane są do kanalizacji centralnej. W pomieszczeniach przeznaczonych

na pobyt dzieci i młodzieży zapewniona jest wentylacja grawitacyjna, mechaniczna lub klimatyzacja. Część obiektów dostosowana jest do potrzeb osób niepełnosprawnych (podjazdy do budynków, dostosowane toalety).

VII.3. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Na terenie miasta Piły spośród 16 z ocenionych szkół, 14 placówek posiadało szkolny zespół sportowy z boiskiem, 1 szkoła szkolny zespół sportowy bez boiska, 1 szkoła zastępczą salę gimnastyczną z boiskiem. Część placówek korzystała z infrastruktury innych obiektów sportowych, poza tym uczniowie szkół podstawowych i zespołów szkół korzystali z zajęć na basenie. Zajęć wychowania fizycznego nie prowadzą szkoły policealne.

VII.4. Ocena warunków środowiska szkolnego

W roku 2015 przeprowadzono badania środowiska szkolnego w placówkach nauczania i wychowania w zakresie dostosowania stanowisk pracy do zasad ergonomii, temperatury powietrza w salach oraz oceny tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych.

Oceną dostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii objęto 153 oddziały, w 20 placówkach: 52 oddziały w 12 przedszkolach, 78 oddziałów w 6 szkołach podstawowych, 23 oddziały w 2 gimnazjach. Ogółem badaniem objęto 3456 stanowisk pracy: 1204 stanowiska pracy przedszkolaka i 2252 stanowiska pracy ucznia. Nieprawidłowości stwierdzono w 7 oddziałach przedszkoli oraz 8 oddziałach szkoły podstawowej – łącznie 85 stanowisk pracy, w których nieprawidłowości dotyczyły brak oznakowania mebli zgodnie z normą. Wydano doraźne zalecenia pokontrolne, które zostały wykonane w całości.

W okresie grzewczym pomiary temperatury przeprowadzono w salach pobytu, salach dydaktycznych oraz w pomieszczeniach do prowadzenia zajęć – badań dokonano w 62 placówkach, łącznie 324 pomiary. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

Ocenę rozkładów zajęć lekcyjnych przeprowadzono w 16 placówkach, 369 oddziałach w: 149 oddziałach w 7 szkołach podstawowych, 47 oddziałach w 3 gimnazjach, 11 oddziałach liceum ogólnokształcącego oraz 162 oddziałach w 5 zespołach szkół. W większości szkół na terenie miasta Piły lekcje w oddziałach I – III odbywają się w systemie zmianowym, co spowodowane jest większą ilością oddziałów niż izb lekcyjnych przeznaczonych dla dzieci objętych edukacją wczesnoszkolną. W związku z tym, dyrektorom szkół zwracano szczególną uwagę na konieczność uwzględnienia higienicznych wymagań procesu nauczania polegających na zachowaniu równomierności obciążeniem zajęciami lekcyjnymi oraz stałej pory rozpoczynania zajęć w poszczególnych dniach tygodnia. Wszystkie szkoły zapewniają uczniom możliwość pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych.

VII.5. Dożywianie dzieci i młodzieży

W roku 2015 na terenie Piły dożywianie dzieci i młodzieży w formie wydawania ciepłych posiłków prowadziło 14 szkół - obiady dwudaniowe. Ogółem z posiłków skorzystało 3357 uczniów. Drugie śniadania organizowano w 13 szkołach dla 772 uczniów. Z posiłków dofinansowywanych skorzystało 777 uczniów. Poza posiłkami dzieci otrzymywały napoje (mleko i herbatę). Podawanie napoju zapewniło 11 szkół dla 4549 uczniów. Ponadto szkoły podstawowe uczestniczyły w programie „Owoce i warzywa w szkole”, w ramach którego warzywa i owoce otrzymywało 2689 (w roku 2014 - 2292) dzieci.

VII.6. Profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami w szkołach

Systemem profilaktycznej opieki zdrowotnej objęte są dzieci i młodzież podlegająca obowiązkowi szkolnemu. We wszystkich 16 skontrolowanych szkołach uczniowie objęci byli profilaktyczną opieką zdrowotną przez pielęgniarki i higienistki szkolne. Gabinety do dyspozycji jednej szkoły posiadało 15 placówek, natomiast uczniowie 1 szkoły korzystali z gabinetu profilaktyki i pomocy przedlekarskiej wspólnie z inną placówką w tym samym obiekcie.

VII.7. Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach

W roku 2015 szkolne pracownie chemiczne posiadało 8 placówek: 3 gimnazja, 1 liceum ogólnokształcące, 4 zespoły szkół. Substancje i preparaty były przechowywane w zamkniętych szafach na zapleczach pracowni chemicznych, oznakowane zgodnie z obowiązującymi przepisami, posiadały karty charakterystyki. Uczniowie nie mają bezpośredniego kontaktu z substancjami i preparatami chemicznymi, gdyż wszystkie doświadczenia wykonywane są przez nauczycieli chemii.

VII.8. Szkoły wyższe

W zakresie stanu sanitarno – porządkowego oraz technicznego szkół wyższych skontrolowano 3 uczelnie, w tym: 2 publiczne i 1 niepubliczną. Uczelnie publiczne prowadzą naukę w systemie stacjonarnym oraz niestacjonarnym, natomiast uczelnia niepubliczna tylko w systemie niestacjonarnym. Do uczelni publicznych uczęszczało łącznie 2306 studentów: 1754 studentów stacjonarnych oraz 552 uczących się w systemie niestacjonarnym. Naukę w uczelni niepublicznej w systemie niestacjonarnym kontynuowało 267 studentów. Wszystkie uczelnie mieszczą się w budynkach dostosowanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych oraz charakteryzują się wysokim standardem technicznym wyposażenia.

VII.9. Inne placówki oświatowo-wychowawcze

Pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży skontrolowali 37 innych placówek nauczania i wychowania. Do placówek należały: ochotniczy hufiec pracy, dom studenta, 18 placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego, 3 ogniska pracy pozaszkolnej,

13 pozaszkolnych placówek specjalistycznych oraz 1 salę zabaw przy obiekcie sportowym. Przy ocenie brano pod uwagę funkcjonalność, wyposażenie i stan sanitarno-techniczny obiektów.

VII.10. Wypoczynek dzieci i młodzieży

W 2015 roku na terenie miasta zorganizowano 52 turnusów wypoczynku dla dzieci i młodzieży (co stanowi 91,2% w stosunku do całego powiatu): 23 turnusów wypoczynku zimowego i 29 letniego. Z wypoczynku skorzystało 3212 uczestników: 1896 z wypoczynku zimowego i 1316 z wypoczynku letniego. Wszystkie turnusy wypoczynku zimowego i letniego zostały zgłoszone do elektronicznej bazy wypoczynku. Placówki zostały właściwie przygotowane i zapewniały bezpieczne i higieniczne warunki wypoczynku. Stan sanitarny pomieszczeń mieszkalnych, obiektów sportowych i bloków żywieniowych nie budził zastrzeżeń.

VII.11. Ocena warunków do nauki i przebywania dzieci 5-6 letnich

Mając na uwadze zmiany ustawy o systemie oświaty, dotyczące obowiązku szkolnego dla dzieci 6-letnich, podczas kontroli przedszkoli oraz szkół prowadzono ocenę warunków do nauki dla tej grupy wiekowej. W skontrolowanych placówkach na terenie Piły oddziały „zerowe” funkcjonowały w 21 przedszkolach oraz w jednej szkole podstawowej. Do oddziałów uczęszczało 1101 dzieci. W jednym przedszkolu w oddziałach dla dzieci 5-6 letnich odnotowano meble edukacyjne nieposiadające certyfikatów, zakupione przed 1997r. które są w dobrym stanie technicznym.

VII.12. Interwencje

W roku 2015 do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego wpłynęły 3 anonimowe skargi, które dotyczyły:

- niewłaściwego stanu sanitarno-porządkowego i technicznego w pomieszczeniach żłobka niepublicznego,
- nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego sali lekcyjnej w gimnazjum przy zespole szkół ogólnokształcących,
- nieprawidłowego stanu sanitarno-porządkowego sali lekcyjnej w zespole szkół ponadgimnazjalnych - obiekt będący pod nadzorem Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego - przekazano zgodnie z właściwością.

Przeprowadzone kontrole interwencyjne nie potwierdziły zarzutów skarżących – skargi bezzasadne.

VII.13. Współpraca z instytucjami i mediami

W roku 2015 Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży współpracowała z Komendą Powiatową Policji i Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Pile oraz Urzędami Miast i Gmin. Współpraca z przedstawicielami samorządów terytorialnych polegała na wzajemnej wymianie informacji dotyczących placówek nauczania i wychowania oraz udziale w naradach i szkoleniach.

Przedstawiciel Sekcji podobnie jak w latach ubiegłych brał udział w naradzie w Wydziale Oświaty Urzędu Miejskiego w Pile dotyczącej przygotowania placówek oświatowych do nowego roku szkolnego.

Współpraca z Komendą Powiatową Policji i Komendą Państwowej Straży Pożarnej w Pile polegała na udziale przedstawiciela inspekcji sanitarnej w spotkaniu organizacyjnym dotyczącym metod współpracy w ramach zabezpieczenia sezonu letniego 2015r. oraz na wspólnych kontrolach turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży.

Współpraca z mediami polegała na opracowaniu i przesłaniu lokalnym mediom (prasa, lokalny portal internetowy) informacji dotyczących oceny warunków higieniczno-sanitarnych wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży oraz oceny przygotowania placówek oświatowych do nowego roku szkolnego 2015/2016. Ponadto wszystkie aktualności, informacje, poradniki umieszczono na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile.

Podsumowanie

1. Poprzez systematycznie przeprowadzane modernizacje i remonty przez organy prowadzące, stan techniczno-sanitarny w placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie Piły ulega systematycznej poprawie.
2. Dyrektorzy placówek w trosce o bezpieczeństwo i higieniczne warunki pobytu w ramach posiadanych własnych środków finansowych dokonują napraw i konserwacji pomieszczeń oraz ich wyposażenia.
3. Wszystkie placówki zapewniają właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów, a także odpowiednie warunki pobytu dzieci - odpowiednią temperaturę powietrza w salach oraz w większości skontrolowanych placówek właściwe dostosowanie mebli edukacyjnych do wzrostu uczniów wraz z prawidłowym ich oznakowaniem.
4. Ocena w zakresie prowadzonych form dożywiania w szkołach, wykazała wzrost ilości wydawanych ciepłych posiłków oraz zmniejszenie liczby dzieci korzystających z posiłków dofinansowanych.
5. W porównaniu z rokiem 2014 wzrosła liczba turnusów wypoczynku oraz liczba uczestników wypoczynku dzieci i młodzieży. Wszystkie turnusy wypoczynku zimowego i letniego zostały zgłoszone do elektronicznej bazy wypoczynku.
6. Wszystkie szkoły na terenie Piły posiadają infrastrukturę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Placówki korzystają również z obiektów sportowych innych szkół a także miejskich i gminnych hal sportowych i boisk.
7. W roku 2015 zwiększyła się liczba szkół, w których występuje zmianowość w klasach I-III szkoły podstawowej, co spowodowane jest większą ilością oddziałów w stosunku do ilości przygotowanych pomieszczeń edukacyjnych.

VIII. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Głównym zadaniem nadzoru jest zapobieganie negatywnym skutkom działalności inwestycyjnej dla zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego i ochrony zdrowia ludzi. Zakres działania w dziedzinie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego określa ustawa z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2015r. poz. 1412 j.t.) Zadania obejmowały w szczególności:

1. opiniowanie i uzgadnianie miejscowych planów zagospodarowanie przestrzennego;
2. uczestniczenie w postępowaniu w sprawie oddziaływania na środowisko inwestycji mogących znacząco pogorszyć stan środowiska;
3. uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, dotyczącej budowy i zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych (obiekty przemysłowe, obiekty służby zdrowia, użyteczności publicznej, oświaty i wychowania, obiekty nauki, obiekty usługowe);
4. uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych różnego przeznaczenia;
5. wydawanie opinii o spełnieniu wymagań obowiązujących przepisów w lokalach przeznaczonych do działalności leczniczej;
6. wydawanie opinii o spełnieniu wymagań obowiązujących przepisów w lokalach żłobków, zakładów kosmetycznych, fryzjerskich i odnowy biologicznej oraz innych lokali usługowych;
7. uzgadnianie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
8. udzielanie zainteresowanym (inwestorom, projektantom, itp.) wyjaśnień w zakresie obowiązujących przepisów i wymagań sanitarnohigienicznych;
9. współpracę z organami administracji państwowej i lokalnej oraz innymi organami inspekcji.

Podczas realizacji zadań skupiano się przede wszystkim na ochronie zdrowia ludzi poprzez egzekwowanie wymogów higieniczno – zdrowotnych oraz higieny środowiska dla ww. kierunków działania.

W 2015 roku wydano 23 opinie sanitarne dotyczące zaopiniowania pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych pomieszczeń przeznaczonych m.in. na: zakłady kosmetyczne, zakłady fryzjerskie, obiekty służby zdrowia, obiekty produkcji i obrotu artykułami spożywczymi, studia odnowy biologicznej, punkt przedszkolny, pomieszczenia przeznaczone na działalność leczniczą, spopielnię zwłok zwierząt towarzyszących. Wśród 23 opinii sanitarnych 15 opinii to opinie pozytywne pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. Zaopiniowane

pomieszczenia spełniają warunki higieniczne i zdrowotne wynikające z przepisów szczególnych. Wydano 4 opinie sanitarne z zastrzeżeniami dotyczącymi pomieszczeń przeznaczonych na daną działalność. Zastrzeżenia dotyczyły przede wszystkim wentylacji pomieszczeń sanitarnych oraz pomieszczeń przeznaczonych na usługi bądź inne wynikające z danej działalności. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał także 4 opinie negatywne. W negatywnie zaopiniowanej dokumentacji projektowej stwierdzono szereg nieprawidłowości oraz niespełnienie warunków wynikających z przepisów szczególnych, które dyskwalifikowały dane pomieszczenia na prowadzenie w nich działalności.

Uczestniczono w 30 kontrolach obiektów zgłoszonych do użytkowania. Wydano 30 opinii sanitarnych: 21 opinii dotyczyło kontroli obiektów budowlanych zgłoszonych do odbioru zgodnie z Prawem Budowlanym, 9 opinii sanitarnych dotyczyło kontroli sprawdzenia zgodności przygotowania pomieszczeń z projektem technologicznym zaopiniowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego bądź rzeczoznawcy ds. sanitarnohigienicznych. Nie stwierdzono występowania niezgodności wykonania robót budowlanych w stosunku do projektu budowlanego/technologicznego jak i obowiązujących przepisów. Wszystkie obiekty budowlane realizowane były na podstawie opracowanej i uzgodnionej dokumentacji projektowej; posiadały decyzję o pozwoleniu na budowę wydaną przez stosowny urząd.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r., poz. 1235 z późn. zm.) Państwowi Powiatowi Inspektorzy Sanitarni wypowiadają się w formie opinii sanitarnej co do obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz uzgodnienia warunków higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Wydano ogółem 13 opinii sanitarnych w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko: 11 opinii, w których odstąpiono od konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz 2 opinie, w których uzgodniono pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dokumentację dotyczącą środowiskowych uwarunkowań dla danego przedsięwzięcia.

W 2015r. wydano 66 pozytywnych postanowień odnośnie uzgodnienia warunków zabudowy dla danej inwestycji. Uzgodnienia dotyczyły: budowy/rozbudowy /nadbudowy/ przebudowy hali /budynku magazynowego, produkcyjnego; budowy/rozbudowy/nadbudowy/przebudowy pawilonu handlowego, budynku garażowego, budynku usługowego, inwentarskiego, budynku gospodarczego, biurowego; budowy/rozbudowy/nadbudowy/przebudowy budynku mieszkalnego jednorodzinnego, wielorodzinnego; zmiany sposobu użytkowania.

Analizie i ocenie poddano 13 wniosków dotyczących uzgodnienia projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Piła. Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r., poz. 1235 z późn. zm.) wydano 19 opinii sanitarnych ustalających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla gminy Piła. Łączna liczba wydanych opinii oraz postanowień wynosi 32.

Ponadto analizowano dokumentację dotyczącą ustawienia tymczasowych, nieskanalizowanych ustępów publicznych w postaci przenośnych kabin sanitarnych na skanalizowanych terenach publicznych miasta Piły. Lokalizację kabin sanitarnych uzgodniono w drodze 3 pozytywnych opinii sanitarnych.

Wydano 52 decyzje płatnicze za czynności związane z kontrolą obiektu w związku z dopuszczeniem go do użytkowania oraz za zaopiniowanie projektu technologicznego. W tabeli poniżej przedstawiono wyszczególnienie uzgodnionych w 2015r. opinii, postanowień oraz decyzji na terenie miasta Piły w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Tabela 10. Ilość wydanych opinii, postanowień oraz decyzji w latach 2014 i 2015 na terenie Piły

Wyszczególnienie		2014r.	2015r.
Ogółem uzgodniono i zaopiniowano w drodze decyzji, postanowień i opinii sanitarnych,		235	219
w tym w drodze opinii sanitarnej:	dokumentacje projektowe	42	23
	konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko	4	0
	odstąpienie od konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko	9	11
	dokumentacja dotycząca środowiskowych uwarunkowań inwestycji	0	2
	kontrole obiektów budowlanych w związku z dopuszczeniem ich do użytkowania	33	30
	dotyczące innych spraw	2	3
	uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	7	19
w drodze postanowienia:	warunki zabudowy dla terenów, dla których brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	69	66
	projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	13	13
w drodze decyzji:	decyzje opłatowe	56	52

IX. ODDZIAŁ LABORATORYJNY

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile, w którego skład wchodzi Laboratorium Badania Wody i Gleby oraz Laboratorium Mikrobiologii i Parazytologii wykonuje badania w ramach nadzoru sanitarnego pełnionego przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Wykonywane są również badania w ramach działalności usługowej. Laboratoria pracują zgodnie z wymaganiami systemu zarządzania opisanego w normie PN-EN ISO/IEC 17025:2005. Wysoką jakość badań, rzetelność i wiarygodność wyników oraz wysokie kompetencje personelu laboratorium potwierdza uzyskany 24.06.2005r. Certyfikat Akredytacji nr AB 616 wydany przez Polskie Centrum Akredytacji oraz pozytywne wyniki uzyskiwane w krajowych i międzynarodowych badaniach biegłości. Szczegółowy zakres badań akredytowanych znajduje się w Zakresie Akredytacji Laboratorium Badawczego nr AB 616, wydanie 14 z dnia 22 kwietnia 2015 r.

Laboratorium Badania Wody i Gleby – w 2015 r. potwierdziło kompetencje techniczne do wykonywania badań poprzez udział w badaniach biegłości zorganizowanych przez:

1. Sigma Aldrich RTC – USA / ACLASS AP-1469 / - dla oznaczeń sensorycznych wody do picia (smak, zapach).
2. LGC Standards – Wielka Brytania / UKAS 0001 / - dla oznaczeń wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w próbkach wody.
3. LGC Standards – Wielka Brytania / UKAS 0001 / - dla oznaczeń mikrobiologicznych wody (bakterie grupy coli i Escherichia coli).
4. Firma Doradcza ISOTOP s.c. A. Wilczyńska – Piliszek, S. Piliszek – Polska - w zakresie pomiarów drgań miejscowych w środowisku pracy.

Laboratorium prowadziło badania próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody z basenów kąpielowych, kąpielisk oraz pomiary stężenia pyłu przemysłowego, natężenia hałasu, drgań miejscowych i oświetlenia na stanowiskach pracy.

Badania próbek wody wykonywano w ramach nadzoru sanitarnego i zapobiegawczego pełnionego przez Państwową Inspekcję Sanitarną w obszarze zadań realizowanych z zakresu zdrowia publicznego. Dodatkowo w ramach działalności usługowej prowadzone były badania próbek wody oraz badania i pomiary czynników szkodliwych i uciążliwych na stanowiskach pracy.

Ogółem w ramach działań nadzorowych dla powiatu pilskiego wykonano 967 badań, z czego dla miasta Piły 273 badania próbek wody (ok. 7,8% mniej niż w roku ubiegłym). Szczegóły dotyczące ilości badań przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Badania laboratoryjne przeprowadzone w roku 2014 i 2015 dla miasta Piły

Rodzaj badań	Badania wykonane w ramach działalności nadzorowej									
	MK		MP		K		B		D	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Chemiczne	44	44	5	6	-	-	-	-	24	-
Fizyczne	44	44	5	6	-	-	-	-	24	-
Mikrobiologiczne	44	44	5	6	4	4	73	95	24	24
Ogółem:	132	132	15	18	4	4	73	95	72	24

Objaśnienia: MK – woda do spożycia - monitoring kontrolny, MP- – woda do spożycia - monitoring przeglądowy; K – woda z kąpielisk; B – woda z basenów; D – woda ze stacji dializ.

Laboratorium Mikrobiologii i Parazytologii – potwierdziło wysoką jakość wykonywanych badań poprzez uzyskanie pozytywnych wyników w 2 badaniach biegłości POLMICRO zorganizowanych przez Centralny Ośrodek Badań Jakości w Diagnostyce Mikrobiologicznej w Warszawie w zakresie identyfikacji szczepów bakteryjnych oraz w badaniu porównawczym FOODLAB 2015 zorganizowanym przez Gdańską Fundację Wody w zakresie oceny skuteczności procesów sterylizacji za pomocą wskaźników biologicznych.

Wykonywano badania sanitarno-epidemiologiczne w kierunku obecności pałeczek Salmonella, Shigella w ramach nadzoru epidemiologicznego. Badania te prowadzone były u osób: ozdrowieńców po przebytej salmonellozie, nosicieli pałeczek Salmonella, podejrzanych o zakażenie oraz uczniów i studentów szkół wyższych kształcących się w kierunku zawodów, gdzie przepisy prawa nakazują wykonanie takich badań. Wykonywano również badania skuteczności procesów sterylizacji w ramach działalności usługowej.

W 2015r. w ramach działalności nadzorowej dla powiatu pільskiego wykonano 1833 badania z czego dla miasta Piły 611 badań (ok. 28,3 % mniej niż w roku ubiegłym). Szczegóły dotyczące ilości poszczególnych rodzajów przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Badania laboratoryjne przeprowadzone w 2014 i 2015 roku dla miasta Piły

Wyszczególnienie	Ilość badań w kierunku obecności pałeczek Salmonella, Shigella wykonanych w ramach działalności nadzorowej	
	2014	2015
Nosiciele	9	11
Ozdrowieńcy	30	20
Osoby podejrzane o zakażenie (styczność)	0	2
Uczniowie, studenci	813	578
Ogółem:	852	611

X. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

X. 1. Wprowadzenie

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Pile kieruje działania z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia do wszystkich mieszkańców powiatu pilskiego. Realizowane przedsięwzięcia oparto o wytyczne Głównego Inspektoratu Sanitarnego, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno Epidemiologicznej w Poznaniu oraz potrzeby środowiska lokalnego. Pracownicy pionu oświaty zdrowotnej inicjowali, koordynowali i przeprowadzali działania, dotyczące następujących zagadnień: profilaktyka nikotynowa, profilaktyka HIV/AIDS i chorób zakaźnych, profilaktyka nadwagi i otyłości, profilaktyka chorób nowotworowych i chorób układu krążenia. Promowano zasady zdrowego stylu życia, aktywność fizyczną i racjonalne odżywianie. Przedsięwzięcia adresowano do ogółu społeczeństwa a w szczególności do: dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, rodziców, młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, studentów, nauczycieli i pedagogów szkolnych, pracowników służby zdrowia oraz przedstawicieli lokalnych samorządów.

X.2. Realizacja programów edukacyjnych o zasięgu krajowym

W 2015 roku realizowano osiem programów edukacyjnych o zasięgu krajowym, inicjowanych przez Główny Inspektorat Sanitarny: Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce, Program „Czyste powietrze wokół nas”, Program „Nie pal przy mnie proszę”, Program „Znajdź właściwe rozwiązanie”, Program „Trzymaj Formę!”, Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS, Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych, Program „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”.

X.2.1. Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce

Celem programu jest zwiększenie odsetka osób, które nigdy nie wypaliły żadnego papierosa oraz zmniejszenie zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu w Polsce poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy (aktywne i bierne palenie). W ramach programu organizowano ogólnokrajowe kampanie społeczne tj. Światowy Dzień bez Tytoniu (31 maja 2015r.) i Światowy Dzień Rzucania Palenia (19 listopada 2015r.).

Na osiedlu Górnym w Pile odbyła się impreza plenerowa pod hasłem „Raz do roku w wokół bloku – XIII Bieg pokoleń”. Organizatorami festynu były instytucje znajdujące się na Osiedlu Górnym w Pile oraz szkoły i przedszkola. W zabawie i zmaganiach sportowych uczestniczyli uczniowie z Zespołu Szkół Nr 3 w Pile i Szkoły Podstawowej Nr 7 w Pile oraz dzieci z trzech

przedszkoli i mieszkańcy osiedla Górne. Zorganizowano Punkt Porad Zdrowotnych, w którym prowadzono poradnictwo antynikotynowe, pomiary ciśnienia tętniczego krwi (43 osoby), pomiar tlenu węgla w wydychanym powietrzu (6 osób), pomiar wskaźnika masy ciała BMI (14 osób) oraz rozdawnictwo ulotek antynikotynowych.

Odbyły się 3 konkursy plastyczne promujące zdrowy styl życia: konkurs dla 40 dzieci przedszkolnych, konkurs dla 47 uczniów kl. I – VI szkoły podstawowej oraz konkurs dla 10 gimnazjalistów.

Rysunek 11. Konkursy plastyczne i Punkt Porad Zdrowotnych podczas festynu na os. Górnym w Pile

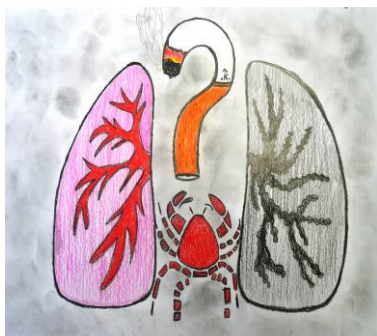
Przeprowadzono szkolenie „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – Kontra Tytoń” dla 23 uczniów z Gimnazjum Zespołu Szkół Nr 1 w Pile. Podczas spotkania zapoznano młodzież z konsekwencjami zdrowotnymi palenia tytoniu oraz ćwiczą zachowania asertywne, umiejętność odmawiania gdy ktoś proponuje zapalenie papierosa.

Nawiązano współpracę ze Starostwem Piłskim, Szpitalem Specjalistycznym w Pile oraz Instytutem Ochrony Zdrowia Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Pile. Zorganizowano trzy Punkty Porad Zdrowotnych, w których prowadzono: pomiary tlenu węgla w wydychanym powietrzu, pomiary ciśnienia tętniczego krwi, poradnictwo antynikotynowe, pomiary wskaźnika masy ciała (BMI) i zawartości tkanki tłuszczowej w ciele oraz pomiar zawartości glukozy we krwi. Ogółem z badań skorzystało 321 osób. Zorganizowano także Punkt Porad w Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Pile dla pacjentów i pracowników. W punkcie prowadzono pomiar tlenu węgla w wydychanym powietrzu (15 osób), pomiar ciśnienia tętniczego krwi (45 osób), pomiar BMI (24 osoby), poradnictwo antynikotynowe. Z badań skorzystały 84 osoby.

Rysunek 12. Punkt Porad Zdrowotnych w Szpitalu Specjalistycznym w Pile

Przeprowadzono etap powiatowy wojewódzkiego konkursu dla uczniów szkół podstawowych pt. „Palić, nie palić – oto jest pytanie?”. Zadanie konkursowe polegało na wykonaniu projektu graficznego o tematyce antynikotynowej, który powinien przewidywać możliwość wykorzystania w celach promocyjnych. W konkursie brali udział uczniowie kl. V szkół podstawowych powiatu pilskiego. Na etap powiatowy konkursu nadesłano prace z 11 szkół podstawowych, w tym z 4 szkół w Pile. Komisja konkursowa przyznała I, II, i III miejsce. Podsumowanie konkursu i wręczenie nagród odbyło się w dniu 08.06.2015r. w Komendzie Powiatowej Policji w Pile. Pracę laureata I miejsca przesłano na etap wojewódzki konkursu do WSSE w Poznaniu.

I miejsce - Natalia Wiśniewska
Szkoła Podstawowa Nr 4 w Pile

II miejsce - Jagoda Wika
Zespół Szkół Nr 2 w Pile

III miejsce – Dagmara Młynarek
Szkoła Podstawowa w Dziembowie

Rysunek 13. Prace laureatów konkursu „Palić, nie palić – oto jest pytanie?”

Zorganizowano dla uczniów Gimnazjum w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Pile trzy szkolenia pod tytułem „Tytoń, alkohol, narkotyki, dopalacze – jak się przed nimi bronić?”. Przygotowano prezentację multimedialną pt. „Żyję zdrowo – nałogom mówię nie!”. W spotkaniach wzięło udział 36 osób. Przekazano uczniom ulotki o tematyce antynikotynowej. Przeprowadzono trzy szkolenia dla uczniów z Gimnazjum Nr 4 w Pile w których uczestniczyło: 100 uczniów klas I gimnazjum, 125 uczniów klas II gimnazjum oraz 97 uczniów klas III gimnazjum, ogółem 322 osoby. Podczas spotkań omówiono konsekwencje zdrowotne palenia tytoniu oraz wdychania dymu nikotynowego a także wpływ e – papierosów na organizm człowieka. Przekazano informację o akcji Światowy Dzień Rzucania Palenia oraz ulotki o tematyce antynikotynowej.

X.2.2. Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”

Program adresowany jest do dzieci przedszkolnych, ich rodziców i opiekunów. Stanowi on pierwsze ogniwo w cyklu programów antytytoniowych. Głównym celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń.

W roku szkolnym 2014/2015 program realizowano w 12 przedszkolach i w 1 oddziale przedszkolnym przy szkole podstawowej na terenie Piły.

Zorganizowano w roku szkolnym 2015/2016 szkolenie dla przedszkolnych koordynatorów programu z Piły oraz gminy Ujście i gminy Szydłowo. Podczas spotkania omówiono cele i założenia programowe, przekazano materiały edukacyjne. Łącznie w szkoleniu wzięło udział 21 osób. Program został również przedstawiony na naradzie w Urzędzie Miasta Piły dyrektorom pilskich przedszkoli.

X.2.3. Program edukacji antytytoniowej „Nie pal przy mnie, proszę”

Program kierowany jest dla uczniów klas I – III szkoły podstawowej. Ma on charakter profilaktyczny, ale przede wszystkim ma na celu wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy. W roku szkolnym 2014/2015 do realizacji programu przystąpiło 8 szkół podstawowych z Piły. Dodatkowo współrealizowano ze Szkołą Podstawową Nr 2 w Pile festyn sportowo – rekreacyjny pod hasłem „Nie pal przy mnie, proszę”. Podczas festynu uczniowie klas II wraz z rodzicami rywalizowali w różnorodnych konkurencjach np. bieg z jabłkiem, przeniesienie na tacy butelki wody, ułożenie puzzli na czas. Rodzice dodatkowo przygotowywali owocowe szaszłyki, które należało jak najatrakcyjniej zaprezentować komisji konkursowej. W festynie uczestniczyło 150 osób (90 uczniów z czterech klas i 60 rodziców). Na zakończenie festynu wszystkie klasy otrzymały dyplomy przygotowane przez PSSE w Pile a drużyna zwycięska otrzymała nagrodę główną.

Rysunek 14. Festyn „Nie pal przy mnie, proszę” w Szkole Podstawowej Nr 2 w Pile

Przeprowadzono trzy szkolenia dla 85 uczniów z kl. I Szkoły Podstawowej Nr 12 z Oddziałami Integracyjnymi w Pile. Przygotowano prezentację multimedialną pt. „Prowadzę zdrowy styl życia” oraz zabawę pt. „Wyprawa po zdrowie”. Podczas zajęć dzieci uczyły się co sprzyja zdrowiu człowieka, a jakie zachowania jemu szkodzą np. palenie tytoniu. Na zakończenie spotkań wykonano zestaw ćwiczeń ruchowych w rytm piosenki „Olimpiada w Jarzynowie”. Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych wydanych w ramach Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce: plakat „Nie pal przy mnie stokrotnie proszę!”, ulotki „Wiedz o tym!”, „Pamiętaj!”, „Wiesz o tym?” oraz materiały wydane w ramach promocji Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem - broszury i kolorowanki „Wiem jak zdrowo żyć”.

W roku szkolnym 2015/2016 realizacja programu jest kontynuowana w szkołach podstawowych. Odbyły się dwa spotkania edukacyjne w bibliotece Szkoły Podstawowej Nr 12 z Oddziałami Integracyjnymi w Pile. Omówiono zagrożenia związane z paleniem tytoniu i przebywaniem

w miejscach zadymionych, dzieci wykonywały prace plastyczne pt. „Nie pal proszę”. W spotkaniach uczestniczyło 79 uczniów z klas III szkoły podstawowej.

Rysunek 15. Spotkania edukacyjne z uczniami Szkoły Podstawowej Nr 12 z Oddziałami Integracyjnymi w Pile

X.2.4. Program profilaktyki palenia tytoniu „Znajdź właściwe rozwiązanie”

Program „Znajdź właściwe rozwiązanie” adresowany jest do uczniów starszych klas szkół podstawowych oraz do uczniów gimnazjów. Jego celem głównym jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród młodzieży szkolnej, a do celów szczegółowych zaliczyć należy zwiększenie wiedzy w zakresie szkodliwości dymu tytoniowego oraz kształtowanie postaw asertywnych związanych z unikaniem czynnego i biernego palenia tytoniu. W programie zaproponowano przeprowadzenie pięciu zajęć warsztatowych, metodami aktywizującymi dostosowanymi do wieku uczniów. Scenariusze zajęć zawarto w poradniku dla realizatora, który został przekazany do szkół.

W roku szkolnym 2014/2015 do realizacji V edycji programu włączyło się 6 szkół podstawowych i 7 szkół gimnazjalnych z terenu Piły.

W roku szkolnym 2015/2016 program jest kontynuowany w szkołach w oparciu o materiały przekazane w latach poprzednich. W Urzędzie Miasta Piły odbyła się narada inauguracyjna realizację programu w pilskich szkołach podczas której omówiono metodykę realizacji programu.

X.2.5. Program „Trzymaj Formę !”

Celem programu jest edukacja młodzieży szkolnej i ich rodzin w zakresie kształtowania zdrowotnych nawyków poprzez promocję aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. Program adresowany do młodzieży szkół gimnazjalnych i szkół podstawowych (kl. IV – VI) oraz ich rodziców. W powiecie pilskim w roku szkolnym 2014/2015 realizowano IX edycję programu. Wzięło w niej udział 5 szkół gimnazjalnych oraz 7 szkół podstawowych z Piły. Prowadzono dystrybucję materiałów otrzymanych z Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Poznaniu do szkół powiatu pilskiego. Przeprowadzono trzy szkolenia dla uczniów Gimnazjum w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Pile pod tytułem „Zasady zdrowego żywienia”. W spotkaniach wzięły udział 34 osoby.

X.2.6. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS

Realizowane działania mają na celu wzrost poziomu wiedzy na temat HIV/AIDS u ogółu społeczeństwa oraz kształtowanie pozytywnych postaw wobec osób żyjących z HIV i chorych na AIDS ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności za własne zdrowie i życie. Osoby pełnoletnie zachęcane są do wykonywania testów w kierunku wirusa HIV.

Zorganizowano akcję informacyjno – edukacyjną „Bezpieczne Walentynki 2015”. Celem akcji było przekazanie młodzieży aktualnej wiedzy na temat HIV/AIDS, zapoznanie z drogami zakażenia wirusem HIV oraz kształtowanie umiejętności określania ryzyka zakażenia w danej sytuacji. W ramach akcji przeprowadzono w pilskich szkołach ponadgimnazjalnych cztery szkolenia pod tytułem „Profilaktyka HIV/AIDS i chorób przenoszonych drogą płciową”. Jedno szkolenie dla 88 uczniów z Zespołu Szkół Ekonomicznych w Pile, dwa szkolenia dla 76 uczniów z Centrum Kształcenia „Nauka” w Pile oraz jedno szkolenie dla 39 studentów kierunku pielęgniarstwa Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Pile. Łącznie w spotkaniach wzięło udział 203 osoby.

Rysunek 16. Szkolenia w Zespole Szkół Ekonomicznych w Pile i Centrum Kształcenia „Nauka” w Pile

Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych wśród uczniów szkół gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych, studentów PWSZ w Pile i Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu – Oddział Zamiejscowy w Pile. Rozdysponowano: zakładki do książki, kartki pocztowe i podkładki pod kubek z hasłem „Mój Walenty jest the best idzie ze mną zrobić test” w ilości 450 szt., ulotki „Kobieta -sex - zdrowie” - 50 szt., broszury na temat HIV/AIDS - 183 szt. Zamieszczono na stronie internetowej PSSE w Pile informację o akcji „Bezpieczne Walentynki” wraz z broszurą „Zakażenia przenoszone drogą płciową, czyli jak zadbać o zdrowie” i informacją o Punkcie Konsultacyjno – Diagnostycznym w Poznaniu, w którym można bezpłatnie i anonimowo wykonać badanie w kierunku wirusa HIV.

W dniu 01 grudnia 2015r. zorganizowano we współpracy ze Starostwem Powiatowym w Pile etap powiatowy Olimpiady Wiedzy o HIV/AIDS pod hasłem „AIDS – wczoraj, dziś, jutro” dla uczniów klas I i II szkół ponadgimnazjalnych powiatu pilskiego. Organizacja Olimpiady w tym dniu była okazją do zaakcentowania obchodów Światowego Dnia AIDS. W etapie szkolnym Olimpiady uczestniczyło 559 uczniów, a w etapie powiatowym wzięło udział 38

uczniów z 13 szkół ponadgimnazjalnych. Podsumowanie i wręczenie nagród laureatom Olimpiady odbyło się w Starostwie Pilskim w dniu 08.12.2015r.

Rysunek 17. Olimpiada Wiedzy o HIV/AIDS w sali sesyjnej Starostwa Pilskiego

Przeprowadzono zajęcia edukacyjne dla młodzieży gimnazjalnej z Ochotniczego Hufca Pracy w Pile. Program zajęć uwzględniał wykład na temat podstawowej wiedzy z zakresu profilaktyki HIV/AIDS oraz zajęcia warsztatowe podczas których określano stopień ryzyka zakażenia się wirusem HIV. W spotkaniu uczestniczyły 22 osoby.

Zorganizowano szkolenie pod hasłem „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – Kontra HIV” w Zespole Szkół im. St. Staszica w Pile. Program zajęć obejmował zajęcia teoretyczne i warsztatowe podczas, których uczniowie analizowali ryzykowne zachowania sprzyjające zakażeniu wirusem. Realizowano ogólnopolską kampanię edukacyjną „Jeden test. Dwa życia. Zrób test na HIV. Dla siebie i swojego dziecka”. Odbyło się jedno szkolenie dla 39 studentów Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Pile podczas którego zaprezentowano założenia, cele kampanii i omówiono materiały o charakterze informacyjno - edukacyjnym. Na stronie internetowej PSSE w Pile zamieszczono informacje Krajowego Centrum ds. AIDS o organizowanym konkursie wiedzy dla kobiet w ciąży lub planujących ciążę. Przeprowadzono dystrybucję materiałów promocyjnych. HIV i wzmacniali zachowania asertywne. W spotkaniu uczestniczyło 20 uczniów.

Przeprowadzono etap powiatowy wojewódzkiego konkurs na fotografię pod hasłem „Uzależnienia sprzyjają HIV”. Celem konkursu było promowanie wśród młodzieży szkół gimnazjalnych bezpiecznych zachowań chroniących przed zakażeniem wirusem HIV oraz zniechęcenie do używania substancji psychoaktywnych. Na etap powiatowy wpłynęły 4 prace w tym 1 praca z Piły z Gimnazjum Nr 5 im. Tadeusza Kościuszki w Pile.

I miejsce – Zuzanna Pozorska
Gimnazjum Nr 5 w Pile

II miejsce - Martyna Ksobiak
Gimnazjum w Osieku n/ Not.

III miejsce – Marta Kamińska
Gimnazjum w Ujściu

Rysunek 18. Prace laureatów konkursu na fotografię pod hasłem „Uzależnienia sprzyjają HIV”

Promowano kampanię „HIVokryzja. Wyleczmy się”, która zainicjowana została przez Fundację Studia Psychologii Zdrowia. Celem kampanii jest eliminowanie uprzedzeń wobec osób zakażonych HIV. Główny przekaz kierowany jest więc do osób zdrowych, a nie zakażonych. Informacja o kampanii zamieszczona została na stronie internetowej PSSE w Pile.

Rozpoczęto realizację ogólnopolskiej kampanii edukacyjnej „Coś was łączy? Zrób test na HIV”, która zachęca do poznania swojego statusu serologicznego oraz upowszechniania informacji na temat HIV/AIDS i sposobów zmniejszania ryzyka zakażenia. Informacja o rozpoczętej kampanii wraz z wykazem Punktów Konsultacyjno - Diagnostycznych na terenie województwa wielkopolskiego zamieszczona została na stronie internetowej PSSE w Pile.

X.2.7. Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych

Celem głównym programu jest ograniczenie używania tytoniu, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym, tj. między 15 a 49 rokiem życia. Zorganizowano prelekcję na temat negatywnego wpływu substancji psychoaktywnych na zdrowie młodego człowieka. Spotkanie odbyło się w Internacie Zespołu Szkół Ekonomicznych w Pile, wzięło w nim udział 48 uczniów (mieszkańcy internatu).

Podczas Wojewódzkich Obchodów Dnia Strażaka w Pile zorganizowano na Placu Staszica w Pile Punkt Porad Zdrowotnych. W punkcie wykonywano pomiary ciśnienia tętniczego krwi (54 osoby), pomiary tlenu węgla w wydychanym powietrzu (12 osób), pomiary cukru we krwi (108 osób), pomiary zawartości tkanki tłuszczowej w ciele (18 osób), prowadzono poradnictwo z zakresu szkodliwości palenia tytoniu, zażywania środków psychoaktywnych oraz dystrybucję tematycznych materiałów edukacyjnych.

Rysunek 19. Punkt Porad Zdrowotnych na Placu Staszica w Pile

W ramach Projektu realizowano program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?” w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu pilskiego. W roku szkolnym 2014/ 2015 do programu przystąpiły cztery zasadnicze szkoły zawodowe, trzy licea i osiem techników, edukacją objęto 1116 uczniów i 117 rodziców. Wszystkie szkoły przystępujące do realizacji programu po raz pierwszy, otrzymały pakiety edukacyjne. Przeszkolono pięciu nowych koordynatorów. Zorganizowano trzy narady robocze, które dotyczyły organizacji zajęć i ankietyzacji młodzieży.

Program na terenie powiatu pilskiego realizowany był łącznie przez dwunastu szkolnych koordynatorów. W roku szkolnym 2015/2016 realizacja III edycji programu edukacyjnego „ARS, czyli jak dbać o miłość?” prowadzona jest w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu pilskiego w oparciu o materiały przekazane w latach poprzednich.

Realizowano kampanię społeczną „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu!”, której celem jest zwiększenie wiedzy na temat skutków zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych, a także ograniczenie ich stosowania. Adresatami działań są kobiety w wieku prokreacyjnym, ciężarne oraz ich rodziny i bliscy. Kampanię zainaugurowano podczas XVII Powiatowej Konferencji Promocji Zdrowia, która odbyła się w Starostwie Pilskim.

Dzięki współpracy z Miejskim Zakładem Komunikacji Sp.zo.o. w Pile zamieszczono na monitorach ekranowych w autobusach komunikacji miejskiej spoty reklamowe kampanii i banner informacyjny. Prowadzono dystrybucję materiałów o charakterze edukacyjno-informacyjnym podczas narad, szkoleń, punktów porad zdrowotnych, przekazano materiały do 17 gabinetów lekarskich, 2 szpitali i do Ars Medical Sp. z o.o. W ciągu roku rozdysponowano 4125 ulotek, 848 broszur, 48 plakatów oraz przypinki i magnesy wydane w ramach kampanii. Informację o celach i założeniach kampanii zamieszczono na stronie internetowej PSSE w Pile i przesłano do lokalnych mediów.

X.2.8. Program „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”

Program skierowany jest do uczniów szkół ponadgimnazjalnych, jego celem jest prowadzenie działań z zakresu profilaktyki pierwotnej raka szyjki macicy i innych skutków zakażeń HPV. W roku szkolnym 2015/2016 do realizacji programu przystąpiło osiem szkół ponadgimnazjalnych z terenu Piły.

Zorganizowano szkolenie dla szkolnych koordynatorów promocji zdrowia w Starostwie Pilskim. Podczas spotkania dr n.med. Dominik Pruski z Kliniki Ginekologii Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu przedstawił zagadnienia dotyczące profilaktyki raka szyjki macicy i zakażeń HPV oraz omówiono metodykę realizacji programu. Przekazano nauczycielom materiały edukacyjne – ulotki i zakładki dla uczniów, plakaty oraz poradniki dla szkolnego realizatora programu wraz z prezentacją na płycie CD.

X.3. Realizacja programów edukacyjnych o zasięgu wojewódzkim.

W 2015 roku realizowano dwa programy edukacyjne o zasięgu wojewódzkim, inicjowane przez Wojewódzką Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Poznaniu.

X.3.1. Projekt PL 0432 MF EOG „Bądźmy zdrowi – wiemy, więc działamy”

Realizacja Projektu ma na celu poprawę stanu zdrowia dzieci i młodzieży w Polsce poprzez kształtowanie prawidłowych zachowań związanych z żywieniem, odpowiednią jakością

zdrowotną żywności oraz promocją aktywności fizycznej. Adresatami Projektu są dzieci 5 – 6 letnie z przedszkoli, szkół podstawowych i ich rodzice oraz uczniowie szkół gimnazjalnych i ich rodzice. Zorganizowano dwa festyny dla 101 dzieci przedszkolnych. Festyn zdrowotny pod hasłem „Bądźmy zdrowi – dzień pomarańczowy” odbył się w Publicznym Przedszkolu Nr 19 w Pile, uczestniczyło w nim 51 dzieci 5 – 6 letnich. Dzieci uczestniczyły w zadaniach konkursowych np. ułożenie puzzli na czas, wyszukanie z koszyka tylko pomarańczowych owoców i warzyw, określenie ich zapachu i kształtu, rozpoznanie owoców po smaku, quizie wiedzy na temat warzyw i owoców. Poszczególne konkurencje urozmaiczone były piosenkami.

Rysunek 20. Festyn „Bądźmy zdrowi – dzień pomarańczowy” w Publicznym Przedszkolu Nr 19 w Pile

Festyn sportowy pod hasłem „W zdrowym ciele – zdrowy duch” odbył się w ogrodzie przedszkolnym Publicznego Przedszkola Nr 2 w Pile. Uczestniczyło w nim 50 dzieci 5 – 6 letnich. Zabawa ukierunkowana była na rozwój aktywności fizycznej. Dzieci z dwóch grup rywalizowały w konkurencjach sportowych i grach ruchowych. Na zakończenie obu festynów dzieci otrzymały upominki zakupione ze środków finansowych przeznaczonych na utrzymanie Projektu PL 0432 MF EOG „Bądźmy zdrowi – wiemy, więc działamy” (zakładki i koszulki z logo Projektu). Dodatkowo dzieci otrzymały imienne dyplomy przygotowane przez pracowników PSSE w Pile.

Rysunek 21. Festyn „W zdrowym ciele – zdrowy duch” w Publicznym Przedszkolu Nr 2 w Pile

We współpracy z Publicznym Przedszkolem Nr 3 w Pile zorganizowano konkurs plastyczny dla dzieci 5 - 6 letnich. Uczestnicy konkursu wykonywali plakaty promujące zdrowe odżywianie i aktywność ruchową. Do konkursu zgłosiło się 9 przedszkoli z terenu miasta Piły, wzięły w nim udział trzyosobowe drużyny wraz z nauczycielem z każdego zakwalifikowanego przedszkola,

ogółem 27 uczestników konkursu wraz z opiekunami. Po prezentacji prac plastycznych wszystkie dzieci otrzymały upominki i uczestniczyły w zabawie ruchowej oraz poczęstunku.

Rysunek 22. Konkurs plastyczny w Publicznym Przedszkolu Nr 3 w Pile

Zorganizowano szkolenie w Zespole Szkół Nr 1 w Pile, uczestnikami szkolenia byli uczniowie z klasy III Gimnazjum (20 osób). Przygotowano prezentację multimedialną w oparciu o którą omówiono zasady właściwego odżywiania młodzieży oraz korzyści biologiczne i psychologiczne płynące z aktywności fizycznej. Uczniowie brali też udział w zajęciach warsztatowych podczas których poznali prawidłowe oznakowanie produktów spożywczych oraz obliczali własny wskaźnik masy ciała BMI. Uczestnikom szkolenia przekazano broszury edukacyjne. Przeprowadzono etap powiatowy konkursu pod hasłem „Bądźmy zdrowi” Zadanie konkursowe polegało na wykonaniu plakatu, który zachęcałby młodych ludzi do promowania zdrowego stylu życia. Do Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Pile wpłynęło 9 prac z 8 szkół gimnazjalnych, w tym z 2 szkół w Pile. Pracę laureata I miejsca przesłano na etap wojewódzki konkursu do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Poznaniu.

X.3.2. Program edukacyjny „Moje dziecko idzie do szkoły”

Głównym celem podejmowanych działań było ukształtowanie prawidłowych nawyków i umiejętności zdrowotnych dzieci oraz podniesienie poziomu wiedzy rodziców w zakresie potrzeb zdrowotnych dziecka rozpoczynającego naukę w szkole.

W roku szkolnym 2014/2015 program realizowało 18 pilskich przedszkoli. Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do placówek: broszury „Moje dziecko idzie do szkoły” dla rodziców, kolorowanki i zakładki dla dzieci, informatory dla nauczycieli.

Przeprowadzono szkolenie dla rodziców dzieci z Publicznego Przedszkola Nr 7 w Pile, które dotyczyło racjonalnego odżywiania, konsekwencji zdrowotnych błędów żywieniowych oraz roli aktywności fizycznej dla prawidłowego rozwoju dziecka rozpoczynającego naukę w szkole. W spotkaniu wzięło udział 15 rodziców.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Pile współorganizowała z Publicznym Przedszkolem Nr 3 w Pile IV edycję dwuetapowego konkursu pod hasłem „Jestem zdrowy – wiem, co jem – więc idę do szkoły !”. W etapie plastycznym i muzycznym wzięło udział 68 przedszkolaków z 10 pilskich przedszkoli.

Rysunek 23. Etap muzyczny konkursu „Jestem zdrowy – wiem co jem, więc idę do szkoły”

W roku szkolnym 2015/2016 zorganizowano szkolenie dla przedszkolnych realizatorów programu na których przedstawiono założenia programowe oraz materiały edukacyjne. W spotkaniu uczestniczyło 21 nauczycieli.

X.4. Realizacja interwencji nieprogramowych

X.4.1. Światowy Dzień Zdrowia

Z okazji obchodów Światowego Dnia Zdrowia pod hasłem „Z pola na stół uczynić jedzenie bezpiecznym” zorganizowano XVII Powiatową Konferencję Promocji Zdrowia pod hasłem „Bezpieczeństwo żywności” w sali sesyjnej Starostwa Pilskiego. W spotkaniu wzięli udział: przedstawiciele lokalnych samorządów, szkolni koordynatorzy promocji zdrowia, pedagodzy szkolni, pielęgniarki medycyny szkolnej i środowiskowo – rodzinne, harcerze, uczniowie, studenci, ogółem 123 osoby. Podczas konferencji przedstawiono wykłady tematycznie związane z hasłem Światowego Dnia Zdrowia. Następnie uczniowie z Zespołu Szkół Gastronomicznych w Pile wykonali pokaz „Zrób to sam – wiesz co jesz” podczas, którego przygotowali smoothie czyli koktajle warzywno – owocowe. W przerwie spotkania studenci z Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Pile prowadzili Punkt Porad Zdrowotnych, w którym wykonywali bezpłatne pomiary ciśnienia tętniczego krwi, pomiary zawartości glukozy we krwi, pomiary zawartości tkanki tłuszczowej w ciele oraz badania zawartości tlenu węgla w wydychanym powietrzu przy użyciu smokerylsera. Prowadzono poradnictwo antynikotynowe oraz dystrybucję tematycznych materiałów. Ogółem z badań skorzystały 82 osoby. Konferencję zorganizowano we współpracy ze Starostwem Pilskim.

Rysunek 24. XVII Powiatowa Konferencja Promocji Zdrowia

X.4.2. Akcja „Stop dopalaczom!”

Akcja miała charakter informacyjno - edukacyjny, jej głównym celem było informowanie młodzieży i osób dorosłych o konsekwencjach zdrowotnych, społecznych i moralnych zażywania substancji psychoaktywnych wchodzących w skład środków zastępczych (tzw. „dopalaczy”).

Zorganizowano konkurs dla uczniów klas I i II szkół gimnazjalnych powiatu pilskiego pod hasłem „Stop dopalaczom”. Zadanie konkursowe polegało na przygotowaniu prezentacji multimedialnej, w której należało zamieścić treści dotyczące profilaktyki zażywania substancji psychoaktywnych przez młodzież oraz promocji zdrowego stylu życia bez substancji uzależniających. Na konkurs wpłynęły prace z 12 szkół gimnazjalnych, w tym z 5 pilskich gimnazjów. Komisja konkursowa wyłoniła trzech laureatów i dodatkowo przyznała jedno wyróżnienie. Podsumowanie konkursu oraz wręczenie nagród laureatom odbyło się w Komendzie Powiatowej Policji w Pile. Organizatorami konkursu „Stop dopalaczom” byli: Państwowa Inspekcja Sanitarna w Pile, Komenda Powiatowa Policji w Pile oraz Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile.

Zorganizowano dwa szkolenia dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, trzy szkolenia dla uczniów gimnazjum i jedno szkolenie dla uczniów szkoły podstawowej. Działaniami edukacyjnymi objęto 196 osób.

Podczas wakacji letnich prowadzono poradnictwo i dystrybucję materiałów o charakterze informacyjno - edukacyjnym dla uczestników półkolonii, kolonii i obozów. Działania profilaktyczne przeprowadzono w 17 placówkach, edukacją objęto 687 osób.

X.4.3. Projekt edukacyjny „Wiem – nie biorę! Jestem bezpieczny”

Projekt stanowi część programu Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu pt. „Dopalacze niszczą życie” pod patronatem Wojewody Wielkopolskiego i Marszałka Województwa Wielkopolskiego. Celem podejmowanych działań jest wzrost świadomości społecznej w zakresie negatywnego wpływu narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych na funkcjonowanie organizmu ludzkiego.

Inauguracja programu „Dopalacze niszczą życie” odbyła się w Młodzieżowym Domu Kultury „Iskra” w Pile. Wygłoszono prelekcję pt. „Nowe narkotyki czy znasz prawdę o „dopalaczach”? oraz odbyła się projekcja filmu profilaktycznego przygotowanego przez młodzież Ostrowskiej Grupy „Profilaktyka a Ty”. W spotkaniu wzięli udział uczniowie z pilskich szkół ponadgimnazjalnych, nauczyciele i pedagodzy szkolni, łącznie 150 osób.

Przeprowadzono dwa szkolenia dla doradców metodycznych, pedagogów szkolnych i szkolnych koordynatorów promocji zdrowia w Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Pile. Podczas spotkań omówiono konsekwencje zdrowotne, społeczne i prawne używania substancji psychoaktywnych. Spotkania zorganizowano przy współpracy z Zespołem Poradni Psychologiczno - Pedagogicznych w Pile, NZOZ Poradnią Profilaktyki i Terapii Uzależnień MONAR w Pile oraz

Komendą Powiatową Policji w Pile. Do dyspozycji szkolnych edukatorów przekazano broszurę „Smak życia czyli debata o dopalaczach” autorstwa Krzysztofa Wojcieszka wydaną ze środków finansowych Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Poznaniu za zgodą Krajowego Biura ds. Zapobiegania Narkomanii. W szkoleniach wzięły udział 74 osoby. Przeprowadzono dwa szkolenia dla uczniów szkół gimnazjalnych, dwa szkolenia dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, zorganizowano trzy spotkania edukacyjne dla gimnazjalistów. Temat wszystkich zajęć dla młodzieży brzmiał: „Smak życia czyli debata o dopalaczach”. W spotkaniach uczestniczyło 344 uczniów.

Zorganizowano dwa szkolenia dla rodziców gimnazjalistów pt. „Dopalacze – zagrożenie dla współczesnej młodzieży”. W szkoleniach wzięły udział 42 osoby.

Rysunek 25. Szkolenie dla metodyków w Centrum Kształcenia Nauczycieli w Pile, szkolenie dla gimnazjalistów w Gimnazjum Nr 4 w Pile

X.4.4. Bezpieczne Życie Seniorów

W ramach Wielkopolskiego Programu Profilaktycznego „Bezpieczne Życie Seniorów” przeprowadzono dwa spotkania edukacyjne z seniorami. Omówiono zasady zdrowego żywienia, higienę przygotowywania posiłków oraz opis etykiet na produktach spożywczych. W spotkaniach uczestniczyły 53 osoby.

Nawiązano współpracę z Polskim Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Okręgowy w Pile i zorganizowano Punkt Porad Zdrowotnych podczas „XVI Prezentacji Dorobku Artystycznego Ludzi III Wieku” w Regionalnym Centrum Kultury Fabryka Emocji w Pile. W Punkcie prowadzono: pomiar ciśnienia tętniczego krwi, pomiar zawartości cukru we krwi, pomiar wskaźnika masy ciała BMI (Body Mass Index) oraz pomiar tlenku węgla w wydychanym powietrzu, ogółem z pomiarów skorzystało 411 osób.

X.4.5. Profilaktyka chorób nowotworowych

Prowadzone działania mają na celu informację społeczeństwa w zakresie czynników ryzyka i objawów chorobowych w przebiegu raka piersi oraz zapoznanie z założeniami Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem. Grupę docelową stanowiły pielęgniarki medycyny szkolnej, nauczyciele, uczniowie szkół ponadgimnazjalnych, studenci, mieszkańcy powiatu pilskiego. Zorganizowano konkurs dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych pod hasłem „Pamiętaj

o profilaktyce – chroń Siebie i Najbliższych”. Zadanie konkursowe polegało na przygotowaniu fotografii zachęcającej kobiety do wykonywania badań profilaktycznych w kierunku nowotworu gruczołu piersiowego. Na konkurs wpłynęło 12 prac z 6 szkół. Laureatem I miejsca była uczennica Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Pile Paulina Błauciak, II miejsce otrzymała uczennica Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Wyrzysku Elżbieta Rzeszutko, III miejsce zajęła uczennica Olga Rudzińska z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 w Pile. W październiku 2015r. zorganizowano Powiatowe Obchody Dnia Zdrowia Piersi. Honorowy patronat nad obchodami objął Starosta Pilski i Prezydent Miasta Piły. W sali widowiskowej Regionalnego Centrum Kultury Fabryka Emocji w Pile odbyła się akademii okolicznościowa przygotowana przez uczniów z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Pile. Następnie podsumowano powiatowy konkurs na fotografię. W drugiej części obchodów odbył się happening „Marsz Zdrowia” ulicami Piły. W obchodach uczestniczyli: reprezentanci lokalnych samorządów, uczniowie szkół ponadgimnazjalnych powiatu pilskiego, członkinie Stowarzyszenia Pilski Klub Amazonek i Stowarzyszenia Europa Donna w Pile, lokalne media, ogółem 315 osób.

Rysunek 26. Marsz Zdrowia ulicami Piły

X.4.6. Akcja „Zimowisko 2015” i „Lato 2015”

W trakcie ferii zimowych prowadzono działania edukacyjne w placówkach wypoczynku zimowego, ich celem była promocja zasad zdrowego stylu życia. Przekazano 13 organizatorom wypoczynku zimowego materiały edukacyjne (ulotki, broszury) dotyczące profilaktyki grypy i wszawicy, profilaktyki antynikotynowej, bezpiecznego stosowania antybiotyków oraz bezpiecznego wypoczynku. Podczas spotkań z dziećmi i młodzieżą wygłoszono sześć pogadanek dla 165 uczniów klas I – VI szkół podstawowych na temat profilaktyki grypy i bezpieczeństwa. W spotkaniach tych uczestniczył także przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji w Pile. W siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Pile przeprowadzono cztery szkolenia (pogadanka, zajęcia plastyczne) dla 57 uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 7 w Pile. Zajęcia przeprowadzono w ramach programu edukacyjnego „Nie pal przy mnie proszę!” oraz promocji zdrowego stylu życia.

Podczas wizytacji obiektów wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży prowadzono poradnictwo zdrowotne w zakresie: zasad postępowania podczas upałów, bezpiecznego

wypoczynku nad wodą w górach i w lesie, chorób odkleszczowych, promowano zasad zdrowego stylu życia ze szczególnym uwzględnieniem zasad prawidłowego żywienia oraz profilaktyki uzależnień i profilaktyki HIV/AIDS. W placówkach przeprowadzono 14 zajęć edukacyjnych dla 501 uczestników wypoczynku letniego oraz dwie prelekcje dla 73 osób. Zajęcia odbyły się podczas półkolonii zorganizowanych w Pile (Aquapark, Leader School, Studio Tańca „Beezone”, Oratorium św. Rodziny, UKS Football Academy, szkoły podstawowe) oraz w innych obiektach wypoczynku letniego tj. obóz taneczno – wypoczynkowy w Centrum Konferencji i Rekreacji Geovita Piła - Płotki, kolonie w gospodarstwie agroturystycznym „Ranczo w dolinie” w Krostkowie, obóz sportowo – rekreacyjny w Ośrodku Hotelowo – Sportowym „Łobzonka” w Wyrzysku. Dzieci uczestniczyły w zajęciach plastycznych, pogadankach i poprzez zabawę poznawały zasady bezpiecznego zachowania się podczas wakacji.

Rysunek 27. Zajęcia edukacyjne podczas akcji zimowej i letniej

X.4.7. Profilaktyka chorób zakaźnych

Celem działań jest ograniczenie liczby zachorowań na choroby zakaźne poprzez edukację społeczeństwa i kształtowanie postaw i zachowań, dzięki którym można uniknąć zarażenia się chorobą. Przeprowadzono dwa szkolenia dla 130 rodziców dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 7 w Pile na temat wszawicy głowowej. Omówiono drogi przenoszenia wszawicy, ogólne zasady leczenia oraz dezynfekcji środowiska domowego. Przedstawiono stanowisko Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczące występowania wszawicy w szkołach i jej zwalczania oraz Stanowiska Instytutu Matki i Dziecka z dnia 29 listopada 2004r. w sprawie kontroli czystości uczniów przez pielęgniarki i higienistki szkolne.

Informacje dotyczące zagrożeń wywołanych przez kleszcze oraz sposobów profilaktyki chorób odkleszczowych przekazywano do placówek wypoczynku letniego, ogółem wydano 114 broszur. Przekazano do placówek wypoczynku zimowego informacje dotyczące profilaktyki grypy i leczenia antybiotykami, ogółem wydano 114 ulotek.

Informację o akcji „Zaszczep w sobie chęć szczepienia” propagującą szczepienia ochronne przekazano do 10 placówek oświatowych.

Przygotowano w PSSE w Pile ekspozycje wizualne dla pracowników i klientów dotyczące profilaktyki chorób odkleszczowych oraz profilaktyki grypy. Informacje zamieszczono także na stronie internetowej PSSE w Pile.

X.5. Inne przedsięwzięcia

Ogółem Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia PSSE w Pile przeprowadziła 66 szkoleń dla 2480 osób; 13 porad dotyczących organizacja działań i pozyskiwania partnerów. W poradach uczestniczyło 90 osób. Przeprowadzono 102 wizytacje wraz z oceną realizacji programów edukacyjnych w placówkach oświatowych, w tym 40 wizytacji w placówkach na terenie Piły.

Współpraca PSSE w Pile z mediami

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile współpracował z redakcjami lokalnych gazet, portali internetowych, telewizji i radia. Przekazano do lokalnych mediów 7 pakietów informacyjnych. Ukazało się 13 artykułów prasowych. Zamieszczono 37 informacji na stronach regionalnych portali informacyjnych. Udzielono 7 wywiadów w TV oraz 1 wywiadu w radiu. Informacje o bieżących działaniach PSSE w Pile zamieszczano także na stronie internetowej PSSE w Pile.

Tematyka przekazywanych informacji w 2015 r.:

- Informacja o zachorowaniach na terenie powiatu pilskiego w 2014r.
- Światowy Dzień Zdrowia 2015r.
- Informacje dotyczące szczepień: Europejski Tydzień Szczepień, szczepionki przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi.
- Informacja w sprawie pacjenta z podejrzeniem zakażenia wirusa Ebola.
- Profilaktyka nikotynowa: Światowy Dzień bez Tytoniu 2015, Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu 2015, konkurs „Palić, nie palić – oto jest pytanie?”.
- Profilaktyka HIV/AIDS: Akcja „Bezpieczne Walentynki 2015”, konkurs wiedzy o HIV/AIDS w ramach kampanii „Jeden test – dwa życia”, Kampania „HIVokryzja. Wyleczmy się!”, Dzień Pamięci o Zmarłych na AIDS, konkurs pod hasłem „Nie daj szansy AIDS”, Olimpiada Wiedzy o HIV/AIDS pod hasłem „AIDS – wczoraj, dziś i jutro”, kampania pt. „Coś Was łączy? Zrób test na HIV podczas Europejskiego Tygodnia Testowania.
- Informacje dotyczące zagrożeń zdrowotnych związanych z zażywaniem tzw. dopalaczy, konkurs „Stop dopalaczom”.
- Profilaktyka chorób nowotworowych: Powiatowe Obchody Dnia Zdrowia Piersi w Pile, konkurs „Pamiętaj o profilaktyce – chroń Siebie i Najbliższych”, konkurs „Dbam o swoje piersi”.
- Informacje dotyczące: zmian w żywieniu w placówkach oświatowych, asortymentu w sklepikach szkolnych. Grupy środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać

środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

- Informacja dotycząca bezpiecznego zbierania grzybów.
- Informacja o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w powiecie pilskim.
- Informacja dotycząca kąpielisk na terenie powiatu pilskiego.
- Informacja dotycząca wszawicy.
- Informacja dotycząca zagrożeń zdrowotnych jakie niosą ze sobą kleszcze.
- Zasady bezpieczeństwa w czasie upałów.
- Broszura GIS na temat zagrożeń zdrowotnych związanych z rośliną zwana barszczem Sosnowskiego.
- Kampania Społeczna „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”
- Konkurs na plakat pod hasłem „Bądźmy zdrowi”.
- Ocena warunków higieniczno – sanitarnych letniego wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie powiatu pilskiego w 2015r. .
- Ocena przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2014/2015 na terenie powiatu pilskiego.
- Informacja dotycząca zadań i roli Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Pile.

ZAKOŃCZENIE

W 2015 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile realizował zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej oraz oświatowo - zdrowotnej. Inicjowano, koordynowano i przeprowadzano w szerokiej współpracy środowiskowej działania dotyczące następujących zagadnień: profilaktyk nikotynowa i zażywanie substancji psychoaktywnej, profilaktyka HIV/AIDS i chorób zakaźnych, profilaktyka nadwagi i otyłości, profilaktyka chorób nowotworowych i chorób układu krążenia. Promowano zasady zdrowego stylu życia, aktywność fizyczną i racjonalne odżywianie. Edukacja zdrowotna kierowana była do ogółu społeczeństwa i wszystkich grup wiekowych. W każdym okresie życia pojawiają się bowiem nowe sytuacje, zadania i zagrożenia, które wymagają podejmowania decyzji i wyrobów mogących mieć wpływ na zdrowie. Wzmocniono nadzór epidemiologiczny oraz bieżący nadzór sanitarny w szczególności nad jakością zdrowotną żywności, wody do spożycia, warunkami żywienia zbiorowego, stanem sanitarnym obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile uzyskał pozytywną ocenę przeglądu dokonywanego przez Polskie Centrum Akredytacji, która potwierdziła wysoką jakość i rzetelność badań oraz wysokie kwalifikacje personelu.

Na stan sanitarny i sytuację epidemiologiczną miasta Piły wpływ miały czynniki takie jak:

- spadek zachorowań na takie choroby, jak: zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium Difficile*, biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, wirusowe zapalenie wątroby typu B i C,
- wzrost ogólnej liczby zachorowań na choroby zakaźne, szczególnie w przypadku ospy wietrznej, krztuśca, płonicy, salmonellozy, boreliozy, wirusowych zakażeń jelitowych, wirusowego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych,
- na podobnym poziomie kształtowała się liczba zachorowań na lambliozę, świnkę, nieokreślone zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, różę i gruźlicę,
- poprawa stanu sanitarno – technicznego obiektów użyteczności publicznej,
- dobry stan sanitarno - porządkowy podmiotów leczniczych,
- liczba zakładów, w których występują przekroczenia NDS i NDN – zmalała, z 34 zakładów w roku 2014 do 30 w zakładów w 2015 roku. Przekroczenia normatywów higienicznych dotyczą głównie przekroczeń poziomu hałasu,

- w ramach nadzoru nad nielegalnym handlem środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi, co do których zachodzi podejrzenie, że są one środkami zastępczymi stwierdzono wprowadzanie do obrotu środki zastępcze w 1 punkcie na terenie gminy Piła, w którym zatrzymano łącznie 180 produktów podejrzanych, że są środkami zastępczymi,
- stan techniczno-sanitarny w placówkach oświatowo-wychowawczych ulega systematycznej poprawie,
- wszystkie placówki zapewniają właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów, a także odpowiednie warunki pobytu dzieci - odpowiednią temperaturę powietrza w salach oraz w większości skontrolowanych placówek właściwe dostosowanie mebli edukacyjnych do wzrostu uczniów wraz z prawidłowym ich oznakowaniem,
- wzrost ilości wydawanych ciepłych posiłków oraz zmniejszenie liczby dzieci korzystających z posiłków dofinansowanych.

Do najważniejszych zadań wymagających dalszych skutecznych działań z zakresu zdrowia publicznego należy:

1. Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej.
2. Kontynuowanie nadzoru nad: stanem sanitarno-technicznym obiektów użyteczności publicznej, podmiotów wykonujących działalność leczniczą, jakością zdrowotną środków spożywczych oraz jakością wody, przeznaczonej do spożycia przez ludzi, z kąpielisk i basenów.
3. Kontynuowanie realizacji zadań w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego poprzez:
 - kontrolę przestrzegania wymagań sanitarno-higienicznych i zdrowotnych na etapie opiniowania dokumentacji;
 - udział w ocenie oddziaływania przedsięwzięć na środowisko w celu wyeliminowania uciążliwości i zagrożeń dla życia ludzi związanych z nowopowstającymi obiektami oraz w dopuszczeniu do eksploatacji nowouruchomionych, modernizowanych, przebudowanych obiektów i urządzeń.
4. Kontynuowanie działań w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia wynikających z potrzeb zdrowotnych społeczeństwa oraz sytuacji epidemiologicznej ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki HIV/AIDS, profilaktyki tytoniowej i zażywanie substancji psychoaktywnych, zadań promujących zasady zbilansowanej diety i aktywności fizycznej.